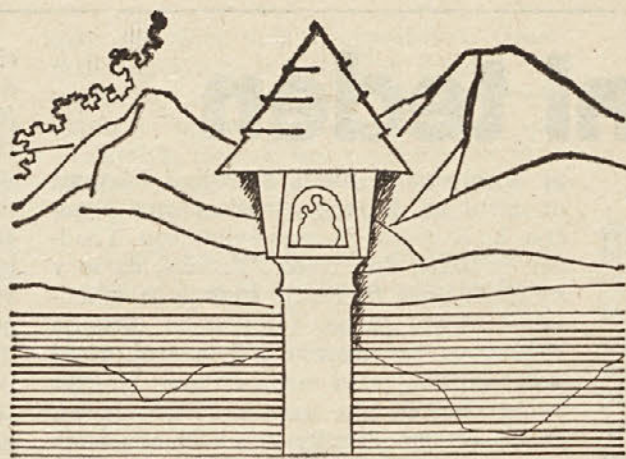

NAS TEDNIK

**KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO**

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

P. b. b.

LETO XIX / ŠTEVILKA 47

CELOVEC, DNE 23. NOVEMBRA 1967

CENA 2.— ŠILINGA

Duhovnik v slovenski kulturni zgodovini

»Vsak duhovnik se jemlje izmed ljudi in se postavlja za ljudi v tem, kar se nanaša na Boga... in nobeden si ne prisvaja te časti, ampak kliče ga Bog kakor Arona.« S temi besedami prikazuje apostol Pavel v pismu Hebrejcem (5, 1—4) bistveni značaj duhovništva: duhovnik je v prvi vrsti in po svojem bistvu mož božji, poklican od Boga, postavljen za srednika med Bogom in ljudmi. V tem je vsa veličina in vzvišenost njegovega poklica.

Zvesto mora duhovnik zastopati v prvi vrsti božje interese: Oznanjati mora božji nauk in ga varovati človeške primese, deliti mora božje skrivnosti po božjem naročilu in ne po želji srca in po volji mesa, ne glede na korist ali škodo, na pohvalo ali posmehovanje. Z druge strani pa mora poslanec božji zastopati tudi interese ljudstva: imeti mora odprto oko in odprto srce za vse njegove skrbi in težave, za njegove duševne, duhovne in telesne potrebe, kakor to še posebej naroča Cerkveni zakonik 467 in 468.

Tako so bili duhovniki že od nekdaj zastopniki ljudstva ne samo v božjih rečeh, marveč pogostokrat tudi v zemeljskih, niso bili učitelji le krščanske vere in pravnote, marveč tudi svetne vednosti. Bili so skratka učitelji ljudstva, njegovi izobraževalci, predstavniki v ljudskih zastopstvih, kulturni delavci, borci za zboljšanje življenjskih pogojev itd. Tako je bilo in je še danes vseh vseh v misijonih: duhovnik mora biti tam vse. Duhovnik pa mora biti vsem vse zlasti še povsod tam, kjer je izročeno mu ljudstvo v svojem kulturnem razvoju več ali manj prepuščeno samo sebi. Povsod, kjer je manjkalo svetne inteligence, ki bi se potegovala za interese svojega ljudstva, so stopali pač duhovniki v prve vrste kulturnega, socialnega in deloma celo političnega življenja. Eden najboljših primerov za to je zgodovina naše narodne manjšine na Koroškem.

Na krščanski podlagi, na podlagi četrte božje zapovedi so slovenski duhovniki na Koroškem vedno bodrili svoje ljudstvo tudi k narodni zavednosti. Zlasti na deželi so bili narodno zavedni duhovniki v naših krajih čestokrat edini ali vsaj glavni kulturni delavci in narodni buditelji. To je pri narodnih manjšinah navadno tudi drugod tako, kakor n. pr. pri Južnih Tirolcih. Tudi tam so igrali in igrajo še danes duhovniki veliko vlogo v kulturnem življenju naroda. Leta 1955 je bil na manjšinskem kongresu na Brdu ob Baškem jezeru predvidevan za zastopnika Južnih Tirolcev duhovnik-prelat Gamper, ki je do svoje smrti (1955) igral vodilno vlogo v kulturnem in celo političnem življenju tega manjšinskega naroda. Tako je tudi naše ljudstvo na Koroškem v svojem boju za narodni obstoj ter za svoje vsestransko napredovanje vedno videlo na braniku med prvimi zlasti svoje duhovnike. Celotno vrsto pomembnih vodilnih osebnosti duhovskega stanu bi lahko našli iz preteklih desetletij kulturne zgodovine koroških Slovencev.

Tako najdemo pred 60 leti med duhovniki, ki so podvzeli vse predpriprave za ustanovitev osrednje kulturne organizacije koroških Slovencev, tudi župnika Mateja Ražuna. Na prvem občnem zboru 12. januarja 1908 je bil izvoljen za predsednika »Krščanske socialne zveze za Koroško«, za podpredsednika pa č. g. Lambert Ehrlich. Zveza je začela svoje delo z 12 društv, a kmalu je zajela vse naše fare pri Zilji, v Rožu, v Podjuni in na Gurah. Kulturno delo v društvih so večidel vodili narodno zavedni duhovniki in po stari tradiciji ga

Miklova Zala v Trstu in Gorici

Gostovanje slovenskega prosvetnega društva »Rož«

Na povabilo Slovenskega gledališča v Trstu in Zveze slovenske katoliške prosvete v Gorici je šentjakobsko prosvetno društvo »Rož« pod pokroviteljstvom Krščanske kulturne zveze v Celovcu gostovalo v soboto, 18. novembra, v Kulturnem domu v Trstu in v nedeljo, 19. novembra, v Katoliškem domu v Gorici. To gostovanje je imelo še poseben pečat. To je bila stota predstava Miklove Zale in obenem 60-letnica dramatizacije. Na obeh predstavah je bil navzoč sam dramatizator Miklove Zale triinosemdesetletnik Jaka Špicar s soprogo. Režiser Miklove Zale je bil naš neutrudljivi kulturni delavec g. Janko Janežič. Krščansko kulturno zvezo sta zastopala na obeh predstavah predsednik dr. Pavle Zablatnik in tajnik Nužej Tohmaier.

Kulturni dom v Trstu do zadnjega kotička napolnjen

V soboto zvečer se je v Kulturnem domu v Trstu zbralo nad osemsto ljudi. Prireditve se je udeležila vrsta častnih gostov. Med njimi: deželni svetnik dr. Jože Škerk, jugoslovanski konzul Jože Gačnik, občinski svetnik dr. Rafko Dolhar, občinski odbornik Dušan Hreščak, predsednik Slovenske prosvete v Trstu prof. Jože Peterlin, pred-

Na koncu predstave so igralci podarili dramatizatorju Jaku Špicarju album Miklove Zale. Igralci so pa dobili košare nageljniov v znak hvaležnosti.

V ožjem krogu je povabilo vodstvo SG dramatizatorja, režiserja, zastopnika KKZ in igralce na družabno srečanje. V imenu KKZ kakor tudi v imenu šentjakobskega društva je spregovoril dr. Pavle Zablatnik. Zahvalil se je vodstvu SG za povabilo in za tako dobro organizacijo. V čast si štejemo koroški Slovenci, da smo mogli gostovati z našo narodno igro Miklovo Zalo v tako lepem in krasnem kulturnem hramu, ki je last tržaških Slovencev.

Predsednik KKZ je čestital tudi dramatizatorju igre Miklove Zale g. Jaku Špicarju k 60-letnici dramatizacije in mu želel, da bi ga Bog ohranil še naprej čilega in zdravega.

Nato je v imenu tržaških Slovencev spregovoril predsednik upravnega sveta prof. Rado Ravbar in čestital režiserju, igralcem kakor tudi Krščanski kulturni zvezi za dobro podano predstavo.

Za zaključek je še spregovoril g. Jaka Špicar. Pretresljive so bile njegove besede. Dejal je med drugim: »Sem koroški Slovenec, kmečki sin iz Skočidola. Nisem si mi-

častnih gostov: škofijski kancler dr. Rudi Klinec, občinska svetnika dr. Andrej Bratuž in dr. Slavko Bratina, predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete dr. Kazimir Humar, tajnik Trpin Marjan, številna duhovščina ter drugi vidni predstavniki kulturnega življa na Goriškem.

V imenu Zveze slovenske katoliške prosvete je izpregovoril tajnik g. Marjan Trpin in pozdravil nas brate s Koroške, prav posebno pa dramatizatorja g. Jaka Špicarja s soprogo, predsednika Krščanske kulturne zveze dr. Pavla Zablatnika, režiserja Janka Janežiča in vse igralce.

Za KKZ je spregovoril dr. Pavle Zablatnik in pozdravil naše brate iz Gorice, ki so prišli, da vidijo našo narodno igro Miklovo Zalo. Predstavil je občinstvu g. Jaka Špicarja, avtorja igre.

Igralci so se na manjšem goriškem odru — je skoraj tako velik kot v St. Jakobu — čisto sprostiti ter se počutili kot doma, zaradi tega so se lahko z vso dušo in srcem vživeli v svoje vloge, katere so podajali tako naravno, da jih je prisotno občinstvo nagradilo z burnim aplavzom, ki se je stopnjeval od dejanja do dejanja. Na koncu predstave pa so prejeli igralci v znak hvaležnosti šopek nageljnov.

Po uprizoritvi je ZSKP povabila nastopajoče goste-igralce na večerjo. Ob tej priložnosti se je predsednik KKZ zahvalil Zvezi slovenske katoliške prosvete za odlično organizacijo in gostoljubnost. Nato pa je povabil goriške brate, naj pridejo k nam na Koroško. Čestital je v imenu KKZ tudi g. režiserju Janku Janežiču in igralcem, ki so tako dobro igrali Miklovo Zalo v Trstu in Gorici.

G. predsednik ZSKP dr. Kazimir Humar je v odgovoru čestital ansamblu in vodji-režiserju z željo, naj se spet oglasijo v Gorici.

Na koncu naj še omenimo, da smo bili prijetno presenečeni, s kakšno simpatijo so tržaški in goriški gledalci sprejeli Miklovo (Nadaljevanje na 5. strani)

Seja Narodnega sveta

Odborniki Narodnega sveta so obravnavali na svoji zadnji seji vrsto aktualnih političnih vprašanj na podlagi poročila o trenutnem stanju realizacije člena 7 državne pogodbe. Glede rovarjenja »Heimatsdienst« je bilo poudarjeno, da more takšno zadržanje političnemu razvoju v deželi le škodovati. V interesu obeh narodov je, da se izognemo v deželi vsemu, kar bi utegnilo ogrožati sožitje ter dosedanje uspehe glede sodelovanja med slovensko in nemško govorečim prebivalstvom.

Odborniki so vzeli na znanje tudi poročilo o organizatorjih vprašanj ter pozdravili priprave na prihodnje leto, ki jih povezuje centrala z našimi zaupniki po občinah.

Srečanje cerkvenih zborov v Celovcu

Škofijska komisija za cerkveno glasbo bo prihodnjo nedeljo, dne 26. novembra 1967, priredila srečanje vseh cerkvenih zborov v Celovcu.

Spored:

Do 2. ure popoldne se zberejo vsi cerkveni pevci v Kolpingovi dvorani.

1. Skupna zborna pesem.

2. Referat o novi konstituciji o cerkveni glashi.

3. Skupna zborna pesem.

Ob 4. uri popoldan je škofova maša v stolnici, pri kateri pojejo vsi zbori.

Ob 5. uri: Razgovor o referatu in družabni del zopet v Kolpingovi dvorani.

Vsi cerkveni pevci so prisrčno vabljeni! K škofovi sveti maši v stolnici so vabljeni tudi ostali verniki!

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

priredi za uvod v proslavo 60-letnice ustanovitve Krščanske socialne zveze na praznik Brezmadežne, 8. decembra, ob pol treh popoldne,

v Mestnem gledališču v Celovcu

satirično komedijo v petih dejanjih (9 slikah)

MARTIN KRPAN

Po povesti Frana Levstika in ljudskem pripovedovanju priredil Joža Vombergar.

Krstna predstava na Koroškem!

Vstopnice dobite v predprodaji v pisarni Krščanske kulturne zveze, Celovec, Viktringer Ring 26, in v knjigarni Mohorjeve družbe v Celovcu.

sednik Kulturne gospodarske zveze Boris Race, ravnatelj dr. Anton Kacin, predsednik upravnega sveta prof. Rado Ravbar, predsednik umetniške komisije prof. Josip Tavčar in ravnatelj Slovenskega gledališča Filibert Benedetič.

Predstava se je začela z majhno zamudo, ker je bil naval občinstva velik. Igra je bila dobro podana. Občinstvo je skrbno sledilo, četudi je bilo pretežno v rožanskem narečju in je igralce nagradilo med posameznimi dejanji z burnim aplavzom. Tudi sluke med dejanji so bile zelo dobre, četudi so bile kulise iz St. Jakoba.

vodijo ali vsaj podpirajo, kjer je le mogoče, prav tako še danes — v okviru Krščanske kulturne zveze.

Ker so se vršile priprave za ustanovitev in občni zbor »Krščanske socialne zveze« že tedne prej, je razumljivo, ako se bomo spomnili koroški Slovenci tega zgodovinskega dogodka z veliko kulturno prireditvijo v mestnem gledališču v Celovcu — kot uvod v praznovanje 60-letnice ustanovitve »Krščanske socialne zveze za Koroško«.

slil, ko sem napisal to igro, da jo bodo naši ljudje tako radi gledali in da jo bodo tolikokrat igrali, saj je danes stota predstava. S solznimi očmi sem gledal danes mojo Miklovo Zalo, ker sem videl, da je med igralci večina mladih, in da najbrž še ne bo konec te igre, ker jo je prevzela mlada generacija.

Da je bilo družabno srečanje bolj pestro, so poskrbeli šentjakobski pevci pod vodstvom pevovodje g. Franceta Fugerja.

Za prenočišče je bilo poskrbljeno v Dragi Drugi dan, v nedeljo, smo imeli mašo na Pesku. Tudi med sv. mašo so prepevali pevci iz St. Jakoba, ker je še preostajalo časa, smo se peljali še k Sv. Justu v Trst, od koder je krasen razgled na mesto in na morje.

Miklova Zala na Goriškem

V nedeljo, 19. novembra, je bila zadnja predstava Miklove Zale v tem letu, in sicer v lepem Katoliškem domu v Gorici. Računali smo s približno tisoč ljudmi, a udeleženci prireditve so morali stati celo zunaj na hodnikih. Med gledalci je bila vrsta

Politični teden

Po svetu ...

LOKALNE VOLITVE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE

Letošnje lokalne volitve so po burnem poletju s tremi »tekmami«, ki so imele pečat rasnih spopadov, vzbudile veliko večjo pozornost, kot je bilo to v prejšnjih letih. Po teh volitvah bo imelo osmo mesto Združenih držav Amerike, in sicer Cleveland z 900 tisoč prebivalci, za župana po velikosti tudi sedemdeseto mesto Amerike (ZDA) Gary, ki šteje 200 tisoč prebivalcev.

Toda Cleveland je bil najzanimivejši. To je eno izmed desetih velikih mest Združenih ameriških držav. Črnci predstavljajo v njem komaj 36 odstotkov prebivalstva. Mesto že celih 26 let ni imelo republikanskega načelnika. Za demokrate je kandidiral črnc, advokat Carl Stokes, pravnuk plantažnega sužnja, za republikance pa vnuk enega izmed predsednikov Združenih držav Amerike Seth Taft. V industrijskem mestu Gary (zvezna država Indiana) pa bo župan, črnc Richard Hatcher.

Največji poraz pa so doživeli demokrati (demokratska stranka) pri volitvah guvernerja v zvezni državi Kentucky. Tu je zmagal republikanski kandidat Louie Nunn. Guverner v tej zvezni deželi je bil že 24 let nepretrgoma v rokah demokratske stran-

ke. Nasproti temu pa je v zvezni državi Mississippi pri guvernerskih volitvah, kot je bilo pričakovati, zmagal demokratski kandidat. Zanimivost posebne vrste so bile volitve župana v San Francisku, ki so bile povezane z referendumom (ljudskim glasovanjem) o Vietnamu. Volivci so se namreč izrekli za ali proti takojšnjemu odpoklicu ameriških vojaških enot iz Vietnami. Izid glasovanja je bil pravo presenečenje; več kot dve tretjini volilnih upravičencev je glasovalo proti umiku ameriške vojske. Opazovalci sodijo, da pomenijo lokalni volilni izidi v Združenih državah Amerike padanje vpliva Johnsona, kajti demokrati so izgubili povsod tam, kjer so republikanski protikandidati v predvolilni borbi neposredno nastopili proti uradovanju predsednika Johnsona. Na teh volitvah je sodeloval večji odstotek volivcev kot ponavadi ob podobnih priložnostih. Razvnelo in mobiliziralo jih je raso sočutje. Še enkrat se je pokazalo, da so lokalne strankarske in sindikalne organizacije prava trdnjava rasizma ter vseh možnih predsodkov in privilegijev. Takoj po končanih volitvah so se začele razprave o pravem pomenu volilnega izida.

KONGRES NEMŠKE EKSTREMNO-RADIKALNE STRANKE (NPD) V HANNOVRU

Na hitro roko sklicani tiskovni konferenci je novoizvoljeni predsednik ekstremno usmerjene radikalne stranke (čitaj novonacistične) NPD von Thaden v Hannoveru popravil svoje neodgovorne izjave, katere je podal na kongresu svoje stranke v Avstriji.

Na tretjem kongresu novonacistične stranke v nedeljo, 12. novembra, so v prisotnosti 1500 delegatov z veliko večino glasov izvolili za predsednika Adolfa von Thaddena. Pred zastopniki stranke je von Thadden med drugim govoril tudi o južnotirolskem vprašanju in se je v tej zvezi skliceval na »krvno povezavo« in izdajstvo, ker naj bi bili Nemci krivi, češ da so »iznašli« neko avstrijsko nacijo in da so prepustili Juž-tako imenovanih tujih bremen, ki so kri-

Kongres stranke se je zaključil s klicem predsednika Adolfa von Thaddena: »Bodimo najprej Nemci, in nič drugega kot Nemci, bodimo Evropci med Evropci!« Zborovalci so ob zaključku zapeli nemško himno, med katero so vključili po vojni prepovedano kitico »Nemčija, Nemčija nad vse (Deutschland, Deutschland über alles)«.

Pred zgradbo, kjer je bil kongres, se je zbrala velika množica, ki je protestirala

Pri lokalnih volitvah v Združenih državah sta bila za župana izvoljena tudi dva črnc, in sicer v Clevelandu Carl Stokes (na desni), v Garyju pa Richard Gordon Hatcher (levo).

proti združevanju neonacistov. Na transparentih so bili napisali: »Danes kongres, jutri zasedba sindikalnih poslopij«, »Takoj v začetku se je treba upreti reakcionarjem«. Med manifestanti so bili številni predstavniki združenja žrtev nacizma.

LONDONSKI »EXPRES« O IZRAELU

Londonški »Express« je nedavno izrazil mnenje, da izraelska politika ne presoja mednarodnega političnega položaja realistično, ko zahteva, da bi se Izraelci in Arab-

ci pogajali neposredno ter zavračajo posredovanje Organizacije združenih narodov (OZN). Minister narodne obrambe Moše Dayan je postal sicer bolj zmeren, vendar se tu pa tam oglasi kakšen izraelski minister, ki zahteva, naj bi nova meja presekal Jordanijo na dvoje. Dayan sicer predlaga, naj se Cisjordanija vrne Jordaniji, vendar kot demilitariziran pas; Dayan tudi govori o sodelovanju vseh semitov na Srednjem vzhodu. Drugi izraelski politiki so proti povrnitvi Gaze Egiptu. Tretji zopet predlagajo sprejemljive popravke izraelsko-jordanske meje, toda vsi so edini v tem, da Izraelci ne bodo zapustili več Jeruzalema. Med arabskimi državami je precejšnja zmešnjava. Združitev arabskih držav je neizvedljiva. Sovjetska politika zaznamuje precejšen uspeh, saj so se sovjetske ladje vsidrale na Sredozemskem morju. Med arabskimi državami so očitne politične struje, ki delajo na zbližanju z Združenimi državami Amerike in z Veliko Britanijo. Celotno zunanjo ministrico Dean Rusk je svetoval ministru Abbi Ebanu, naj Izraelci pokažejo več prožnosti pri reševanju vprašanja jordanskih beguncev.

Ameriška tedenska revija »Newsweek« je poročala, da je jordanski kralj Husein svoj obisk pri Organizaciji združenih narodov izkoristil tudi za to, da bi prišel bližje v stik z ameriškimi državniki ter se z njimi razgovoril o rešitvi krize na Bližnjem vzhodu. Doslej je bila ameriška vlada na stališču, naj bi se izraelske čete umaknile na stare meje, in sicer pod pogojem, da arabske države priznajo izraelsko državo. Johnson je zdaj menjal svoje mnenje. Njegova vlada je prepričana, da bo predsednik Naser prisiljen pokazati se bolj spravljivega glede na kritične gospodarske razmere v državi. V kratkem bo ameriška vlada odkrila svoje načrte za rešitev krize na Srednjem vzhodu. Amerika je pripravljena prispevati za gospodarsko obnovo Egipta; Jeruzalem naj postane »odprto mesto«, v katerega imajo prost vstop vse veroizpovedi; Izrael mora dopustiti in organizirati povratek arabskih beguncev.

SPORAZUMA O JUŽNI TIROLSKI SE NE BO

Južnotirolski voditelj dr. Magnago je izjavil dopisnikom agencije »Italia«, da na prihodnjem obnem zboru južnotirolske ljudske stranke 2. decembra ne bodo razpravljali o predlogih za rešitev južnotirolskega spora. Do razprave bo morda prišlo na izrednem obnem zboru, ki bo januarja 1968. Dr. Magnago je pripomnil, da ima malo upanja, da bo vprašanje rešeno pred prihodnjimi političnimi volitvami v Italiji (maja 1968). Po vsem tem bo zadeva odložena na prihodnjo zakonodajno dobo. »Sicer ni sporazum popolnoma nemogoč, je dejal dr. Magnago, toda jaz sem že po naravi previden človek.«

... in pri nas v Avstriji

REFORMA DRŽAVNIH ŽELEZNIC ZA ENO LETO PREJ KOT NAPOVEDANO

Naš list je nedavno v številki 41. poročal, da ima prometni minister dipl. inž. dr. Ludwig Weiß v načrtu spremembo avstrijskih državnih železnic. Tedaj smo zapisali, da naj bi po tem načrtu avstrijske državne železnice postale samostojno gospodarsko telo. Cilj tega načrta bi bil med drugim se osvoboditi okvira splošnega državnega proračuna. Spremembo bi izvedli v teku prihodnjega leta. S 1. januarjem leta 1969, naj bi bil načrt uresničen, to je eno leto prej, kot so predvidevali.

V ta namen je glavna direkcija avstrijskih državnih železnic pripravila zakonski osnutek, katerega bodo sedaj skupno s sindikatом železničarjev in ravnatelji zveznih železnic preračevali.

Novi zakon zveznih železnic predvideva, da naj bi OeBB (avstrijske zvezne železnice) postale samostojno podjetje (pravno gledano bi predstavljale posebno državno premoženje in zavod z lastno uredbo).

S tem bi odpadle z ramen prometnega ministra nekatere pravne in privatnogospodarske naloge. Tačas je namreč glavni direktor državnih železnic še zmerom samosvoja najvišja nadzorna oblast in vodja oddelka za železnice.

Predpogoj za ta odločilni korak naprej v korist ozdravljenja avstrijskih zveznih železnic, bi bilo soglasje o razveljavitvi, neko avstrijsko nacijo in da so prepustili Juž-tako imenovanih tujih bremen, ki so kri-

vi primanjkljaju avstrijskih državnih železnic (OeBB). S finančnim ministrom so se deloma sporazumeli, da bo država prevzela del pokojninskih izdatkov zveznih železnic. Vendar pa se doslej še niso sporazumeli o subvenciji in socialni tarifi (pristojbini) (ki sta vzrok, da imajo državne železnice 600 milijonov deficita — primanjkljaja). To vprašanje bodo obravnavali spomladi prihodnjega leta.

Prometno ministrstvo sedaj raziskuje možnosti, kako bi mogli uresničiti večjo svobodo pri tarifah zveznih železnic, katere so zahtevali strokovnjaki. To so tisti izvedenci »deset modrih« (kot znano je naš časopis nadrobno poročal od časa do časa o teh znanstvenikih), katerim je prometni minister dipl. inž. dr. Ludwig Weiß naročil lani, da naj temeljito in objektivno preiščejo državno podjetje avstrijskih državnih železnic. Tačas določa tarife poseben odbor državnega zbora. To se ne bo niti v bodoče spremenilo. Pač pa predlagajo, da bi sestavili neko tarifno skalo, ki bi jo državne železnice lahko uporabile bolj elastično in po gospodarskih vidikih. Ta svoboda pri tarifi bi prišla najbolj v poštev pri tovrstnem prometu, da bi zvezne železnice mogle konkurirati zlasti cestnemu tovrstnemu prometu.

NOBENO RAZVREDNOTENJE ŠILINGA

Z ozirom na razvrednotenje funta šterlinga v Veliki Britaniji so se v Avstriji raz-

SLOVENC

doma in po svetu

Vesti iz Argentine

Na tehnični fakulteti v Buenos Airesu je diplomiral za inženirja elektrotehnike Jure Skvarča, znani slovenski planinec po južnoameriških gorah.

Pred nekaj tedni so v San Justu proslavili XI. obletnico »Našega doma«. Prireditev se je začela z jutranjo službo božjo Janka Mernika v krajevni župni cerkvi. Vmes so peli otroci šolskega tečaja France Balantič pod vodstvom Angelce Klanškove, na orglah jih je spremljal organist Štefan Drenšek. Predsednik doma Peter Carman je po maši v svojem govoru naglasil, da je enajsta obletnica ustanovitve Našega doma dan veselja nad uspehi, ki so bili doseženi s trdim delom, kar jim ne bo prihranjeno tudi v prihodnosti, in bo le priča kot mogočen spomenik slovenstva še poznim rodovom.

Slavnostni govornik pa je bil dr. Tine Debeljak. V svojem lepo, globoko zasnovanem predavanju je sprva govoril o pomenu obletnic slovenskih domov vobče, ki so kot rojstni dnevi po družinah. Obletnica Našega doma je važna še posebej, ker je bil to prvi dom v Argentini. 10-letnica njegovega obstoja je bila obračun za opravljeno delo v preteklosti, enajsta obletnica je začetek novega desetletja.

V nadaljnjem je govoril o potrebi slovenskih domov ter je svoje zadevne misli naslanjal na besede rajnega prelata dr. Odarja, da je treba povsod v svetu združevati Slovence, da bi se lažje ohranili. Temu namenu naj služijo tudi družabne prireditve. Potrebne so, toda po slovenskih domovih ne smejo biti samo te prireditve, ampak morajo biti slovenski domovi tudi žarišča slovenskega prosvetnega in vzgojnega dela zlasti med našo mladino, da bo živela s Slovenci in da bo tudi pozneje čutila s slovensko usodo, čeprav ne bo živela v Sloveniji, ampak v novih domovinah.

Nato je prešel na omembo vrste važnih obletnic za katere bi bilo prav, da bi se jih povsod spominjali prav letos. Je 1200-letnica, odkar smo Slovenci prevzeli katoliško vero, je stoletnica, odkar so Slovenci dobili svoje prve narodne zastopnike, kar smatrajo za rojstni dan slovenskega naroda, je 100-letnica odkar smo zgubili Rezijsko, odkar je nož prvič zasekal v slovensko narodno telo. Je dalje 100-letnica velikega slovenskega izleta v Moskvo. Je 50-letnica strahovitega poraza italijanske vojske pri Kobaridu, Majniške deklaracije, 50-letnica smrti dr. Janczeva Ev. Kreka, zaključka Fatimskih prikazovanj in 50-letnica komunistične revolucije v Rusiji.

Za konec je znova naslavljal na slovenske domove prošnjo in poziv, naj bodo žarišča slovenske domačnosti, slovenske povezave in slovenske vzgoje mladine, da bo vedela, zakaj smo tu, da bo ostala narodno zavedna, da se slovenskega rodu in rodu svojih staršev nikdar ne bo sramovala, kjer koli bo živela. Slovenci naj seveda v prvi vrsti gledajo, da vse svoje narodno-obrambne in vzgojne naloge opravljajo v svojem krajsem območju, ne sme pa biti njihovo zadevno delovanje omejeno samo na to področje, ampak se mora raztezati na vso slovensko skupnost, katero je treba ohranjati živo in vsestransko tvorno.

širile govornice, da namerava naša država slediti zgledu Velike Britanije. V ta namen je finančno ministrstvo v sporazumu z narodno banko javilo, da Avstrija ne bo razvrednotila šilinga.

Velika Britanija je namreč v soboto razvrednotila funt šterling za 14,3 odstotka. Britanski finančni minister je javil, da bo pariteta funta z ameriškim dolarjem, ki je znašala 2,8 dolarja za šterling od leta 1949, sedaj znašala 2,40.

Mednarodni denarni sklad v Washingtonu je javil, da Irska sledi razvrednotenju britanskega funta. Tudi iz Kopenhagne poročajo, da je danska vlada sklenila slediti britanskemu funtu in bo zaradi tega razvrednotena danska krona.

Razvrednotenje britanskega funta šterlinga ne bo imelo na vrednost šilinga nobenega vpliva, je nadalje poročalo avstrijsko finančno ministrstvo. Velike zlate in devizne rezerve avstrijske državne banke in trajna aktivna plačilna bilanca zagotavljajo trdno podlago šilinga. Nasprotno je res, da se bo Avstrija celo znova udeležila mednarodne akcije za utrditev britanske valute in tako doprinesla svoj delež, da se bo obdržal trden mednarodni denarni sistem.

Neposredne posledice razvrednotenja se kažejo v pocenitvi funta šterlinga; tako je sedaj razmerje funta do šilinga: 1 funt je 62,40 šilinga (prej je bil 72,80 šilinga). Od ponedeljka velja tečaj funta na tej novi podlagi.

SREDNJEEVROPSKO ŽARIŠČE ZA KRŠČANSKI VZHOD:

Dunaj je pričakoval carigrajskega patriarha

Znano je prizadevanje dunajskega nadškofa in kardinala dr. Fr. Königa za krščanski vzhod, za upostavljanje čim boljših odnosov z vzhodno-evropskimi narodi in vzhodnimi cerkvami, katerih središče je Carigrad. Dunajski kardinal je ustanovil celo študijski institut Pro oriente (Za Vzhod), ki je že razvil svojo dejavnost. Tako so se lani v oktobru v okviru tega instituta vršili v Celovcu „Razgovori z Vzhodom“, pri katerih so tri večere predavali večšaki o krščanskem vzhodu, tako katoliški kot pravoslavni, kakor je o tem naš list takrat objavil izčrpno poročilo s člankom »Celovec je odprl okno na vzhod«.

Kardinal dr. F. König pa se tudi že dalj časa trudi, da bi carigrajski patriarh Atenagora I., ki je znan kot neutrudni pobornik za cerkveno zedinjenje, prispel na Dunaj. Patriarh se je kardinalovemu vabilu odzval in obljubil obisk, vendar so spričo ciperskega spora med Turki in Grki razmere bile takšne, da patriarh Atenagora I. ni mogel zapustiti Fanarja, svoje prestolnice v Carigradu, ker se ni vedelo, ali mu bo potem možna vrnitev ali ne. Šele, ko je letos v juliju sam sv. oče Pavel VI. napravil obisk v Carigradu, tako pri svetnih turških oblasteh kot pri patriarhu Atenagoru, se je patriarhov položaj v Carigradu izboljšal in nazvišji predstavnik pravoslavja je mogel podvzeti svoje veliko potovanje za vzvišeni cilj cerkvenega zedinjenja. V Moskvo, kamor je naprej nameraval, ni mogel, pač pa je obiskal srbskega, bolgarskega in romunskega patriarha. Povsod so ga z vso ljubeznivostjo sprejeli in počastili. V Beogradu je na predlog patriarha Germana srbska pravoslavna fakulteta patriarhu Atenagoru podelila celo časten doktorat.

Sledilo je slovito srečanje s papežem Pavlom VI. v Rimu, kjer sta se objela kot prava krščanska brata ne samo papež, rimski apostolik, ter ekumenski carigrajski patriarh, marveč tudi pet škofov, patriarhovih spremljevalcev, ter pet kardinalov.

Iz Rima je patriarh Atenagora I. vodila pot (sevé z letalom) v Ženevo v Švico, kjer je sedež mednarodne organizacije krščanskih cerkva, in nato v London k angleškemu nadškofu in primasu Ramsayu.

Iz Londona je patriarh Atenagora I. nameraval priti na Dunaj, kamor ga je povabila tudi avstrijska vlada in bi mu slavnostna, ugledna dunajska univerza podelila časten doktorat. Toda iz Londona je patriarh Atenagora svoj dunajski obisk iz zdravstvenih razlogov odpovedal tik pred odhodom iz britanske prestolnice. Kot sporoča »Wiener Kirchenzeitung« z dne 19. novembra 1967, je patriarh svoj obisk le odložil, ne pa odpovedal. »Nameravani obisk bi ne imel nobene politične ali državne vplivnosti marveč bi bil zgolj bratsko srečanje med kristjani, bratski krščanski razgovor in dunajska univerza bi patriarhu, toliko za cerkveno zedinjenje in za mir se trudečemu, izkazala le priznanje in čast s podeljenim častnim doktoratom.

Vsa Avstrija se je veselila patriarhovega obiska, ki mu je pot pripravljala dunajski kardinal dr. König, saj je dunajski nadškof že pred letil bil pri patriarhu v Carigradu na obisku in mu izpričal posebno naklonjenost avstrijskih katoličanov do vzhodnih bratov. Avstrijski katoličani želijo patriarhu Atenagoru čimprej in čim trdnje zdravstveno okrevanje in njegov skorajšnji obisk na Dunaju.

S posebnim veseljem so carigrajskega patriarha Atenagora pričakovali pravoslavni Grki na Dunaju. Ti imajo na Dunaju svojo cerkev sv. Trojice in svojega nadškofa, avstrijskega metropolita dr. Krizostoma Tsitera, ki je tudi pobornik za cerkveno edinstvo. Na letošnjem mednarodnem kongresu za slovansko zgodovino v Salzburgu (od 1. do 7. septembra) je bil v častnem pokroviteljstvu kongresa, ki so ga sestavljali ekumenski patriarh Atenagora, kardinal Bea, nadškof dr. Rohrer in pasauski škof dr. Nadersdorfer, tudi on. Bil je navzoč ne samo pri otvoritvi kongresa in večernem koncertu slovanskih cerkvenih pesmi, marveč se je drugi dan udeležil tudi glagolske maše kardinala dr. Šeperja in potem bil popoldne (v nedeljo) pri posebni prireditvi Pravoslavne in katoliške ekumenske bogoslovne skupnosti. — V nadškofijski palači grškega metropolita dr. Krizostoma Tsitera na Dunaju je pričakovalo patriarha Atenagora 17 grških duhovnikov tudi iz tujine,

tako med njimi tudi arhimandrit dr. Dama-skin Papandreu iz Taizéja v Franciji. Arhimandrit dr. Papandreu je lansko leto v oktobru posebno vneto sodeloval pri »Vzhodnih razgovorih« v Celovcu in se je občinstvu priljubil s svojo prisrčnostjo in veliko bogoslovno naobrazenostjo.

Patriarha Atenagora bi na Dunaju pozdravilo tudi slovensko odposlanstvo

Letošnji zgodovinski obiski, papeža Pavla VI. v Carigradu in carigrajskega patriarha Atenagora na Balkanu in v Rimu, so vzbudili posebno pozornost in odobravanje pri Slovanih, tako pravoslavni kot pri katoliških, posebej še pri Slovencih, ki to leto praznujejo dva velika jubileja: 1200-letnico pokristjanjenja in 1100-letnico obiska sv. bratov Cirila in Metoda na njuni poti v Rim pri panonskih Slovencih in panonskem knezu Kocelju. Iz Carigrada sta velika slovanska blagovestnika sv. Ciril in Metod dospela k Moravanom in k Slovencem ter jim prinesla slovansko pismenstvo, domače bogoslužje ter jim osnovala prvo domače šolstvo. Slovenski panonski knez Kocelj je tako vzbudil sv. brata in njuno misijonsko metodo, da jima je takoj izročil do 50 učen-

(Dalje na 8. strani)

ZANIMIVA DISKUSIJA V EVROPSKI HIŠI (EUROPAHAUS) V CELOVCU

Pred kratkim je direktor Evropske hiše (Europahaus) dr. Oberleitner v Celovcu priredil zanimivo diskusijsko večer o pojmu krščanskega Zahoda. Treba je bilo odgovoriti na več vprašanj:

1. Kakšna je dandanes duhovna osnova Zapada?
2. Ali je videti zgodovinski nastanek Evrope kot verski potek?
3. Ali so: vera, pravo, kult (češčenje), jezik, askeza (zdržnost) in pa politika temeljni sestavni deli evropskega ustroja?

V diskusijo, ki gotovo z ozirom na izbiro vprašanj ni bilo lahko odgovoriti, so posegli med drugim tudi doktorji: Appenroth, Colerus-Geldern, Lessiak, Schmitz, Tschurtschenthaler in Unkart. Posebno so poudarili in podčrtali zahodnjaške duhovne vrednote, kot na primer: svobodo, človeško dostojanstvo, demokracijo, politično povezovanje, na naravni pravici temelječe mednarodno pravo, sistematično ureditev. Zanimivo je bilo slišati iz ust diskutantov mnenje o vplivih iz Amerike, katere so označili kot pravo strašilo za nas. Tudi idealistično podobo klasike so predrugali primerno današnjemu času. Belili so si glave tudi s tem, kdo se lažje upira komunistični ideji, katolik ali protestant. Evropa se v debati imenuje kot konglomerat. Dalje so govorili o pozitivnih platih propadanja in samozanikanja, ker bomo le na ta način dobili nove vrednote. Obžalujejo današnjega kristjana v nehalnem položaju ugovaranja, a se naposled tolažijo z dejstvom, da, kjer kipi in vre, imajo povsod prste vmes Evropejci. Za realizacijo konstruktivne (uresničevalne) miselnosti, pa bi bila nujno potrebna večja aktivnost za pristni učinek v korist dediščine stare Evrope.

Darujte za tiskovni sklad!

Če bi se ozirali samo na črnski problem in težave, ki se pri tem kažejo, bi kdo morda rekel: precej šibka je ameriška demokracija. A kljub tem temnim, nerešenim problemom črnske integracije (strnjevanje), smemo iz lastne izkušnje reči, obenem pa iz izkušnje petnajstih let: kljub vsemu temu je ameriška demokracija najbolj trdna na svetu. Za naše pojme je svoboda mnogokrat prevelika, zlasti svoboda govora; ekstremisti (skrajneži) med črnim prebivalstvom javno govorijo, da bo črna sila Združene države Amerike prevzela in prekučnila njen ustroj, javno so ščuvali letos celo pomlad. Amerika je za čuda dolgo potrpežljiva ob takih dogodkih. A ko udari, udari precej krepko. Zato se mi niti enkrat še nismo vdali pesimizmu ali zaskrbljenosti zaradi teh dogodkov. Dodati pa je treba, da ameriška vlemesta vsebujejo v sebi mnogo temne sile, predvsem kriminalne.

Iz pisma, ki smo ga v petih nadaljevanjih posredovali našim bralcem, bomo morda sedaj lažje razumeli črnski problem v Združenih državah Amerike in še kar je posredno ali neposredno v zvezi z njim.

(Konec)

Sodobni kulturni

portret

Stanko Premrl

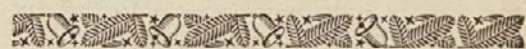
Od srede prejšnjega do srede sedanjega stoletja so slovensko cerkveno glasbo v glavnem oblikovali in ji dajali smer trije veliki mojstri: Gregor Rihar, Anton Foerster in Stanko Premrl. Vsak je bil kakor svetilnik, kamor so se ozirali slovenski cerkveni skladatelji in izvajalci cerkvene muzike, in vsak je vtisnil svoji dobi pečat svoje vodilne muzikalne osebnosti in usmerjal značaj slovenske cerkveno-glasbene umetnosti.

Za Riharja vemo, kako je vsaka njegova pesem dihala pristno slovensko muzikalno občutje, ki pa mu je mojster dal umetniško obliko, primerno za bogoslužje. Le na ta način mu je uspelo, da je iz naših cerkva pregnal cerkvenemu namenu popolnoma neprimerno »prepevanje in muziciranje« tedanjega časa, zakaj njegova skladba je bila tako globoko zajeta iz slovenske duše, da je takoj našla tam odmev, Riharjev genij bil tako silen in tako pristen, da so njegove pesmi ostale do današnjega dne izraz slovenskega bogoslužnega občutja za posamezne dobe cerkvenega leta. Saj si ni mogoče misliti božiča ali velike noči brez Riharjeve pesmi!

Anton Foerster, po rodu Čeh, ki je nasledil Riharja na koru ljubljanske stolnice, je bil iz drugačnega testa. On je gledal in doživljal v cerkveni glasbi svet obsegajoče veselstvo Cerkev. Bil je velik glasbeni puritanec, prepričan cecilijanec, ki je mislil, da mu je poverjena naloga očistiti cerkveno glasbo »posvetne« navlake in uvesti vanjo čisti bogoslužni slog pristne svetovne glasbene umetnosti. Zato mu marsikaj pri Riharju ni bilo všeč, a ker ga ni mogel izriniti iz bogoslužja in njegove pesmi nadomestiti, je njegove skladbe izdatno popravljal in jim s tem tudi škodoval. Sam je bil velik komponist in glasbeni pedagog in njegove skladbe, cerkvene in svetne, so velike, klasične umetnine.

Stanko Premrl pa je nekako sredi med njima. Po svojem izvoru pristen sin slovenske zemlje (rojen leta 1880 v Št. Vidu pri Vipavi) je svojo domačo muzikalno tradicijo ter svoj izredni glasbeni talent do viška izšolal na dunajskih glasbenih šolah, kjer je spoznal takratne nove stilne smeri in uvajanje modernih tokov v glasbeno izražanje. Slovensko glasbeno občutje in moderne stilne smeri so se v Premrlu na čudovit način zlele v enoto, iz katere nam je napisal toliko lepe, moderne muzike, iz katere — poleg vse moderne izrazne tehnike — zopet in zopet zapoje domača melodija. A njegova cerkvena muzika je bila tudi za cecilijanca Foersterja neoporečna.

Ni namen, tu naštevati, kaj je Stanko Premrl vse bil v našem glasbenem svetu, tudi ne ogromnega zaklada kompozicij, ki nam jih je zapustil, ko je 14. marca 1965 umrl. Samo to bi hoteli povedati, da je bil vodilna glasbena osebnost, odlični komponist in priznan glasbeni vzgojitelj. Ni bil samo stolni organist in pevovodja, ampak tudi profesor na ljubljanskem konservatoriju in pozneje na glasbeni akademiji, urejal je dolgo vrsto let »Cerkveni glasbenik« in bil član vseh mogočih glasbenih društev in ustanov, cerkvenih in svetnih.

SEDAJ ŽE MISLITI
ZA BOŽIČ DAROVATI

KOROŠEC — KUPUJ

PRI DOMAČIH TVRDKAH

NOVI REKTOR GRAŠKE
UNIVERZE

Pretekli teden, to je v petek, 17. novembra, so slovesno inavgurirali (slovesno ustoličili) novega rektorja Karl-Franzens univerze v Gradcu. Za rektorja v študijskem letu 1967-68 je bil izvoljen dr. teologije in dr. filozofije Franz Zehrer. Slovesnost je bila v avli univerze. V svojem nastopnem govoru se je novi rektor baval z rezultati drugega vatikanskega koncila.

Oltarne sveče za cerkev
naročite v
MOHORJEVI knjigarni!

Najpomembnejše najdbe etruskanske umetnosti zadnjih let je dvanajst 2300 let starih sarkofagov (kamnitih rakev), ki so jih našli v Toscaniji, osemdeset kilometrov severozahodno od Rima. Na pokrovu obeh sarkofagov vidimo dve z ornamentami okrašeni figuri.

5

Pismo iz Milwaukeeja

Črnci predstavljajo desetino ameriškega prebivalstva Združenih ameriških držav. Od tega samo črncev skoraj dvajset milijonov. Že pred to vojno, zlasti pa po njej, je velikanski dotok črncev v severna industrijska mesta iz južnih kmečkih zveznih držav. V našem mestu jih je 10 odstotkov od 750.000 (400.000 belih pa živi v predmestjih). Ravno zaradi črnskega problema ta predmestja nočejo nič slišati o združitvi z mestom. Vsako predmestje ima svojega župana, svojo policijo, svoje šolske odbore itd. V tri milijonskem mestu Chicagu ima je črnci četrtino.

Nič pa jih ni v predmestjih, kjer živi en milijon Čikagovcev. V detroitski imajo 35 odstotkov prebivalstva, v Clevelandu (brez predmestij) pa četrtino. Glavna slovenska fara Sv. Vida v Clevelandu je pravzaprav krog in krog obdana s črnci, le na severu je jezero. Nad četrtino je črncev v Los Angelesu, blizu toliko v Philadelphiji. Veliko jih je v New Yorku, v glavnem me-

stu Washingtonu pa imajo polni dve tretjini. Prestolnica je sorazmerno malo enotna zase. Enakopravnost v praksi je tam najboljše izvajana. Zato črnci naravnost silijo v to mesto, beli pa seveda v predmestja, a ta so že v sosednjih zveznih državah v Virginiji in Marylandu.

Ker smo pri nas od šolske stroke, je prav, če tudi na tem mestu napišemo nekaj o črnskih, belih in mešanih šolah. Celoten problem je hudo zapleten, predlogov pa nič koliko, dobrih rešitev doslej malo. A pismo bi naraslo, če bi hoteli tukaj razlagati ves šolski problem, bi šli predaleč, zato samo na splošno: beli starši niso nič navdušeni, da se njihovi otroci mešajo s črnimi.

Združene države Amerike so, kot vidimo, dežela velikih nasprotij: najbolj različna narodna ozadja, mešanje ras, strahotno dinamičen trgovski duh (tako, da celo orožje, kot smo že omenili v prejšnji številki lista, prodajajo skoraj prosto), podjetnost in podobno.

Nas tednik razume

V zvezi z našim odgovorom na napade v »Vestniku«, je sporočil avtor Kulturnih portretov g. Florian Lipusch, da ne bo več pisal portretov za naš list. Ker smo mnenja, da ni mogoče pri enem listu — torej Našem tedniku — sodelovati, v drugem časopisu — »Vestniku« —, ki je politično in svetovno-nazorno drugače urejevan, pa isti list napadati, se nam zdi ta korak povsem razumljiv. Le to je pošteno!

Uredništvo

SELE (Pevski koncert)

Več Selanov sodeluje pri pevskega zboru »Gallus«. V nedeljo, 12. novembra, predpoldne je ta zbor nastopil v farni dvorani s 24 umetnimi in narodnimi pesmimi. Pred vsako sta nam dva člana zbora kratko obrazložila in podala besedilo. Občudovali smo pevovodjo g. dr. Cigana in njegov izvečbani zbor. Vse pesmi so nam ugajale, najbolj pa nam je seveda igralo srce pri domačih narodnih.

To je bil prvi nastop mnogoštevilnega pevskega zbora v naši dvorani. Odkril nam je eno posebnost: lažje se poje in lepše se sliši petje, če poje zbor na odru in ne pred njim. Mnogo bolj akustična kot dvorana je cerkev nad njo.

ŠMIHEL

Slovo od Biclnove matere Katarine Pečnik

V ponedeljek, dne 21. novembra t. l., bi izpolnila Biclnova mati, Katarina Pečnik svoje 86. leto. Pa jo je Bog ravno en mesec pred njenim rojstnim dnevom poklical k sebi. Za to svojo zadnjo rajžo je bila Biclnova mati lepo pripravljena. Ni se počutila ravno slabo, a kljub temu je zaprosila za duhovnika. Kot bi slutila, da bo to zadnji obračun na tem svetu z Bogom, je prejela sv. popotnico z ganljivo pobožnostjo. Ko je bilo vse končano, se je g. župnik še malo pošalil z blago mamico in oba sta se še od srca nasmehnila. Nekaj ur nato, ko je zvonilo v nižini večernico, je Biclnova mati mirno v Gospodu zaspala. Odšla je po svoje plačilo v večnost. Pokojna se je rodila v Dolinčičah, v rojstnem kraju škofa Rožmana. Potem se je še kot dekle na-

Darujte za Mohorjev dijaški dom!

selila v Rute k Biclno. Je to lepa gorska kmetija — čudovita točka, s katere se vidi vsa pliberška ravan, posejana z manjšimi in večjimi naselbinami. Na tem divnem koščku naše koroške zemlje je preživela rajna pretežni del svojega vzornega življenja. Bila je daleč naokrog znana kot plemenita, nad vse dobrotljiva žena. Nad vse je ljubila svoj dom, svojo domačo cerkev, svoje ljudstvo in svojega Boga. V njenem velikodušnem srcu je pa ostalo še kljub temu dosti prostora za ljubezen do bližnjega.

Pred tremi leti je obhajala Biclnova mati zlato poroko. Njen mož Vinko Pečnik je kmalu nato umrl. Žena mu je sedaj sledila in počiva ob njegovi strani na šmihelskem pokopališču.

Tako bo pokojna Biclnova mati obhajala svoj god letos prvič v neposredni bližini svoje zavetnice sv. Katarine. — Bog ji naj tam bogato povrne, kar je v življenju storila dobrega!

SEJEM SIMENTALSKE GOVEJE PASME V LEOBNU

Alpska živinorejska zveza simentalске goveje pasme za Štajersko-Koroško bo odprla v sredo, 29. novembra 1967, ob 9. uri svoj sejem, že 95. po vrsti.

Skupno bo na sejmu 280 repov goveda, od tega bo 20 bikov in 260 močno nosnih krav.

Dan poprej, to je v torek, 28. novembra, ob 13. uri bodo izbirali in ocenjevali na sejmu prignano živino.

Vse živali so iz hlevov, ki so uradno potrjeni, da nimajo tuberkuloze in bruceloze (Bangove bolezni) in ki so zavarovane od hleva do hleva. Vseh 280 repov goveda je bilo cepljeno proti slinavki in parkljevki.

Velika ponudba na sejmu bo nudila kmetom bogato priložnost izbire za nakup dobre in lepe plemenske živine.

Pojasnila daje Alpska živinorejska zveza simentalске goveje pasme za Štajersko-Koroško, 8750 Judenburg, Frauengasse 19, telefon 21-21, Celovec, Museumgasse 5, telefon 48-11.

Pri nas na Koroškem

Občni zbor visokošolske veje KDZ na Dunaju

V soboto, dne 11. novembra 1967, je imela visokošolska veja Koroške dijaške zveze (KDZ) na Dunaju svoj redni občni zbor in to v prosvetni dvorani visokošolskega doma »Korotana«.

Predsednik Matevž Grilc je pozdravil vse navzoče. V svojem pozdravnem govoru je med drugim tudi dejal: »Takoj bo kdo izmed nas vprašal: Zakaj pa sploh poleg Kluba slovenskih študentov na Dunaju še Koroško dijaško zvezo? Ali morda tudi mi zasledujemo staro čednost — trije Slovenci lastno organizacijo. Naj takoj poudarim: Koroška dijaška zveza nima namena, da bi delala konkurenco Klubu na Dunaju, ampak potrebno je, da se organizaciji izpolnjujeta. Koroška dijaška zveza je razmeroma mlada organizacija, ampak v teh kratkih letih je postala važen faktor med koroškimi Slovenci in je ena najbolj agilnih slovenskih organizacij na Koroškem. Če ima organizacija 200 članov, potem jo morajo voditi ljudje, ki so na vsak način zrejši, ki si lahko na zunanjo ustvarijo avtoriteto. Kaj bo, če bi prepustili organizacijo v celoti srednješolcem? Ne moremo od njih zahtevati, da bi bili organizacijsko izurjeni in le težko se tako mlad človek spusti v debato z zrejšimi ljudmi, kaj šele s politiki. Pomislimo na dogodke okoli 12. julija 1964 na Gosposvetem polju ali na letošnje študijske dneve. Mislim, da morajo biti pri takih prireditvah na vsak način visokošolci v ospredju, kajti brez njih so take stvari neizvedljive. Je to pr-

vi argument, ki govori za visokošolsko vejo Koroške dijaške zveze«.

Predsednik je nadalje še omenil, da se študenti s tem, da s srednješolci niso povezani, le izolirajo ter na tak način potrdijo potrebo povezanosti s srednješolci.

Občni zbor je vodil kolega Filip Warasch. Iz poročila o lanskem delovanju visokošolcev smo razvideli, da lani visokošolska veja ni kaj posebnega storila in to seveda ne brez vzrokov. Pomemben je le izlet na Gradiščansko, katerega se je udeležilo 22 članov, in to na povabilo gradiščanskih Hrvatov. Tam smo obiskali nekaj zanimivosti Željezna, nato pa nas je sprejel državni poslanec Robak. Nekaj članov se je udeležilo tudi počitniškega letovanja na otoku Rabu.

Za predsednika visokošolske veje Koroške dijaške zveze na Dunaju je bil izvoljen na občnem zboru Matevž Grilc, nadalje sta bila izvoljena v odbor še Teodor Domej in Jože Habernik.

Predsednik se je zahvalil za njemu izrečeno zaupanje. Vse je prosil za sodelovanje. Zaključil pa je z besedami: »Prosil bi vas vse za sodelovanje in naj obljubo to prošnjo v besede ameriškega državnika Johna Kennedyja: »Ne vprašajte, kaj bo država za vas naredila, vprašajte, kaj boste vi za državo storili.« Ne vprašajte samo, kaj bo Koroška dijaška zveza za vas naredila, ampak vprašajte včasih tudi, kaj bi mi mogli storiti za Koroško dijaško zvezo.

O. J.

SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO V CELOVCU

pridei v sredo, dne 29. novembra 1967, ob pol 8. uri zvečer v Mohorjevem domu v Celovcu, Viktringer Ring 26,

PROSVETNI VEČER

S P O R E D :

Ob morju in na morju — — —

Poljudno predavanje z barvnimi slikami

Po predavanju družaben razgovor in prijetno razvedrilo ob domači pesmi

K udeležbi vabi ODBOR

Z „Gallusom“ po Gorenjski

O svojih vtisih z gostovanja Pevskega zbora »Jakob Petelin Gallus« pripoveduje Karl Rojšek.

Pevski zbor »Jakob Petelin Gallus« iz Celovca je v soboto, 18. novembra, nastopil iz izbranim sporedom slovenskih umetnih in koroških ljudskih pesmi v Prešernovem gledališču v Kranju. Bil je to prvi nastop tega zbora v Sloveniji. Gostovanje je zelo uspešno organizirala Koncertna poslovalnica v Kranju, ki jo vodi znani dirigent in skladatelj direktor Peter Lipar. Nastop naših pevcev je presenetljivo uspel zaradi posrečeno izbranega sporeda in zaradi odličnega podajanja, da bo ostal vsem navzočim dolgo v spominu. Gdč. Milka Hartmanova je s svojo prisotnostjo navdušenje poslušalcev še povečala. V imenu Kluba koroških Slovencev v Ljubljani je »Gallusovemu« dirigentu dr. F. Ciganu in pevčemu čestital v daljšem govoru najprej koroški rojak in skladatelj profesor Luka Kramolc, za njim pa so čestitali še zastopniki Akademskoga cerkvenega zbora, Koroškega akademskoga okteta in Akademskoga pevskega zbora »Tone Tomšič« iz Ljubljane.

Z istim sporedom je »Gallus« nastopil naslednji dan, v nedeljo, 19. novembra, še v Bohinjski Bistrici, kjer je zopet navdušil napolnjeno dvorano poslušalcev. Ta dva nastopa sta bila ne le za poslušalce, temveč tudi za pevce enkratni užitek in povračilo njihove velike poštvalnosti. Želimo jim, da bi še naprej tako uspešno gojili našo prelepo slovensko pesem.

Poti na Gorenjsko ne bom opisoval, ker je itak že znana vsem. Omenim le, da smo Ljubelj zamenjali z Jezerskim vrhom. Sonce je prijazno sijalo do tam nekje, kjer se začne Željezna Kapla. Tam pa nas je obšla megla, ki se nas je držala do blizu vrha. Potem je Bog dal, da je megla izginila in so se pokazali naši vrhovi v vsej svoji krasoti. Vendar nas je onstran meje spet sprejela neljuba megla, ki se je vse do Kranja nismo mogli znebiti.

V Kranju nas je prijazno sprejel g. direktor Peter Lipar in nas popeljal v di-

jaški dom, kjer smo po nastopu prenočili. Nato so naši pevci pohiteli na oder dvorane Prešernovega gledališča, kjer naj se odloči po presoji kranjske publike, ali naj se odločimo, da ponese našo drago pesem tudi še v druge kraje.

Naša bojazen ni bila upravičena. Že prvi dve latinski sta vžgali, potem se je navdušenje stopnjevalo. Kranjčani niso štedili s priznanjem, in ko so prišle na vrsto pesmi naše Milke, ki je bila tudi z nami, je publika udarila v gromovito ploskanje. Zraven mene je sedela mladenka kakšnih 16 do 18 let — oprostite, če sem se sem in tja tudi nanjo ozrl — saj »lepše ni mladenke, kot naše je krvi dekle!« Pa ji je kanila prva solza, za njo druga in tretja in vsaka je bila bolj podobna biseru; ne solza žalosti, mogoče solza veselja, na vsak način pa solza ginjenosti. In v vsaki teh solz sem gledal, iskal in tudi našel, ogromno delo naše pesnice, to je zaklad, ki se bogato obrestuje. Z zadovoljstvom in veseljem je gledala na oder in prisluškovala glasovom, ki so pod spretno roko dr. Cigana žuboreli iz te slikovite pevske skupine. Ploskanje polne dvorane je naraščalo in ni čudno, da se je poslušalcu blizu mene utrgalo. »Ali je kranjska publika danes ponorela?«

V drugem delu je najprvo odpel moški zbor štiri pesmi. Da so se »puabči« tudi tukaj izkazali, ni potrebno omenjati. Potem so prišle na vrsto zopet pesmi za mešani zbor, in pri vsaki priznanje. Če bi hoteli zadostiti poslušalcem, bi morala imeti vsaka pesem najmanj pet kitic; morali so

jih ponavljati, sicer bi se valovi ploskanja ne polegali. Iz teh valov ploskanja sem izluščil glas, po zvoku bi ga prisodil starejši preprosti ženici, ki je dejala: »Buh dej, de b' jo še jenkrat.«

Po koncertu je stopil na oder koroški rojak g. profesor Luka Kramolc, ki se je v imenu Koroškega kluba v Ljubljani zahvalil za res dobro podani koncert. Izrazil je priznanje za plodovito delo, ki ga opravljajo pevci in dirigent na Koroškem. Med svojim govorom je pripomnil: »Takšnih idealistov še mi v Ljubljani ne zmoremo.« Mislim, da je dovolj razloga za optimizem, če pridejo take besede iz ust strokovnjaka, kakršen je g. Luka Kramolc!

Poklon s šopki gdč. Milki in dr. Ciganu pa je zopet povzročil nekaj bisernih solz zraven mene sedeči mladenki, in verjetno tudi še drugim.

Ko sva stopila z Milko iz dvorane, se mi je zdelo, kot bi se Prešeren rahlo nasmehnil, stopil s podstavka, podal pesnici roko in rekel: »Bog naj čuva Tvoje delo, kajti to je narodov zaklad.«

Ker pa so pevci po taki težki preizkušnji potrebni tudi okrepčila, so jih gostoljubni Kranjčani tudi temu primerno »nafutrali«. Po dobro prespani noči smo se v nedeljo ob 9. uri poslovili v upanju, da to ni bilo zadnje srečanje, in se odpeljali na Brezje, kjer smo se pri sveti maši Kraljici miru zahvalili za naš uspeh in obenem prosili tudi nadaljnega. Po sveti maši pa najprej tja v Bohinj, kjer je strašil nekdanj grozoviti hunski kralj Atila.

Tukaj sta nas pozdravila g. Ažman in g. Mencinger, in obenem že tudi kar povabila na kosilo, ki je bilo prav izdatno, čeravno še nezasedeno.

S pesmijo »V gorenjsko oziram se v skalnato stran« so nas pozdravili domači pevci korajžno, čeprav sestavljajo to pevsko skupino večinoma starejši pevci. »Kje je mladina?« smo se izpraševali, »ali res izginja prosveta? Ali res nima današnja mladost smisla za kulturno delo?« Toda dvorana je bila nabito polna in menim, da je le še mnogo jedra. Prav slikovit je bil otroški parček v narodni noši, ki je podal g. dr. Ciganu krasen šopek rdečih nageljnov. Za lep sprejem Bohinjcem, iskrena hvala! No, tako gromovitega ploskanja, ki nam je še od prejšnjega dne ostalo v ušesih, res tukaj ni bilo, ker pač Bohinjecu ploskanje ne leži pri srcu. Pač pa so do zadnjega kotička napolnili prostorno dvorano in z velikim zanimanjem sledili pevcem na odru. Po koncertu so nam zardili, da jim bo ta nastop ostal še dolgo v spominu in da upajo, da nas bodo še imeli priliko slišati.

Poslovili smo se od prijaznih ljudi, zasedli prostore v avtobusu in se odpeljali proti Radovljici, kjer smo se ustavili v privatni krčmi. Pri Kunstlju za mizo pozabiš na vso krizo, je porcija velika in cena kot se šika. Poprej nameravani enourni postanek se je močno podaljšal; znak, da gostilna slovi! Na željo gostilničarja so naši pevci zapeli nekatere, omizje Selanov pa je bilo na tem polju neizbrpno in tudi nam so pripomogli, da je čas tekel, kot bi ga suval. Vsa čast vam, Selani, saj brez Selanov Koroške ni! Le tako naprej!

Ob tej priliki je naša dolžnost, da opozorimo g. dirigenta, naj se po možnosti čuva prehlada, ker za procvit naše pesmi ste nam potrebni kot žlica pri jedi. Naj vam ljubi Bog da zdravje, kot tudi vašim pevcem, potem bo naša koroška pesem tudi na mednarodnem trgu dobro in iskano blago. Pozabiti ne smemo pa tudi tistega, ki tako varno krmari »ladjo« naših izletov, rdečeličnega »ata Sienčnika«, ki v vsakem pogledu skrbi za vse, ki se udobno vozijo v njegovih avtobusih. Tudi njemu priskrba hvala!

MASNO VINO pri Kristijanu BREZNIKU, Celovec, Viktringer StraBe 5, tel. 22 51.

TRGOVSKO PODJETJE

Blažej PLIBERK — LIBUČE

telefon 394 — 042-35 — noč štev. 302

Vam nudi vse za zimski šport

PALE-smuči od šil. 145.—

KNEISL-smuči od šil. 925.—

Anorake in smučarske hlače

v vseh velikostih in cenah.

MIRKO KUMER:

Slovo od Nizozemske

Vpraša me, kakšno sadje imamo v Avstriji. Ko mu povem, da visoka drevesa za mošt in industrijsko predelavo sadja, mi pravi, da so tudi tam nekoč to imeli. Pa so vse ven poruvali in naredili iz sadovnjakov njive in travnike. Nekateri so se pa specializirali za plantaže nizkega drevja. Zajcev je tam malo, in ker vso zimo skoraj ni snega, jim tudi ne objedajo dreves. Obvezati drevje proti zajcem bi bilo pri taki množini pač nemogoče.

Poslovala sva se od prijaznega sadjarja in mu želela nadaljnjih uspehov v njegovem poklicu. Nasvetoval nama je, naj si nazaj grede ogledava zložitev zemljišč in na novo napravljena poljska pota. Zavila sva z glavne ceste na poljsko pot. Bila je tri metre široka, v ravni črti speljana in lepo asfaltirana. Taka pot bo držala desetletja. Ob straneh asfalta je bilo še na vsaki strani en meter trate, tako da sta se lahko tudi dva tovornjaka srečala. Čez cesto sva videla nove meje zloženih zemljišč. Vse so bile v ravni črti in v četverkotu. Tu pri oranju ob mejniku nič ne ostane. Zadnja brazda ima še celo dolžino, potem je pa oranja konec. Isto sva opazila pri setvi ali košnji. Se že pozna v denarnici sedaj, ko je treba ure mlačenja žita na polju s kombajnom plačati od 200 do 350 šilingov, če se ni treba zamujati s kratkimi obračaji. Upajmo, da bomo izvedli v doglednem času zložitev zemljišč tudi pri nas na Koroškem. Mladi gospodarji, ki so obiskovali kmetijske šole, so vsi za to. Starim pa se je težko ločiti od svojih mejnikov in robov. Je tu tradicija rodov zraven. Vsaka njiva ima svoje ime: V Kordevi, Jazla, na Kodnjah, na Brajdah, na Širokah, na Štuku, na Lahovem itd. To bi žal prišlo vse v pozabo. Nove njive bi dobile le številke kot sobe v hotelu ali v bolnici.

Ko se z dopoldanskega poučnega izleta pripeljeva opoldne domov, je pridna kuha-

rica že imela kosilo na mizi. Dobro nam je teknila jed, pripravljena na koroški način. Posebno me je ganila slovenska družinska molitev otrok moje sorodnice (sestrične) Zofke. Molili so Angelovo češčenje in odrasli smo jim odgovarjali.

Po kosilu je bilo treba misliti na odhod. Otroci so odšli v šolo, ki je na Nizozemskem tudi popoldne, zakonca pa sta me spremljala, oziroma peljala nazaj v Nemčijo v Aachen na vlak. Grede smo se ustavili še v Hereinu in v veleblagovnici nakupili nekaj spominkov in daril za domače. Takih trgovin v Avstriji ni. Naš celovški Forum je še slaboten revček proti temu bogastvu in izobilju, ki se tu ponuja. Tu se dobi vse od A do Ž. Vse odrejeno po oddelkih, vse v samopostrežbi. Nameščenci so samo nekaki svetovalci svobodnim kupovalcem. Nobenega vsiljevanja, nobene hvale, kar hočeš, izbereš, neseš k blagajni in plačaš. Izbira je izredno bogata v vseh plasteh cen. Poskrbljeno je zelo za udobnost kupca. Povsod so na razpolago stoli, da lahko sede izbiraš. Na sončni in razgledni terasi pa lahko dobiš razne prigrizke in okrepčila.

Ker se na Nizozemskem vsakdo vozi, je ta veleblagovnica modro poskrbela za parkiranje avtomobilov. V pritličju in kleti so napravili hišo za parkiranje. Vsak, ki hoče tu kaj kupiti, lahko postavi tu svoj avto. Dve uri je parkiranje prosto, nato je treba plačati neko malo pristojbino. Če si pa nakupil za gotovo vsoto in to vratarju pri izhodu dokažeš, te brezplačno spusti ven. Imajo pa na Zahodu tudi občine take stavbe za parkiranje. Visoke so več nadstropij. Z avtom se pelješ v notranjosti stavbe vedno višje, dokler ne dobiš primerne oddelka za svoj voz. Pri vходу ti avtomat zabeleži čas, pri izhodu plačaš za parkiranje po ceniku in času.

Važen nasvet čebelarjem pred začetkom zime

Mnoge žuželke si pred nastopom zime poiščejo primerno zavetno skrivališče, kjer zimo prespijo. Šele topli žarki pomladanskega sonca jih prebudijo iz zimskega spanja.

Čebela si pa zimskega počitka s spanjem ne privoščiti in nestrpnost čaka pomladi. Vsak toplejši žarek zimskega sonca jo zvabi na kratek izlet, ki je zanjo zdravstveno potreben. Pozimi ima rada mir in vsak ropot v bližini čebelnjaka jo vznemirja.

Če je čebelar zagotovil jeseni posameznim družinam zadostno zalogo medu do spomladi, je tudi čebelam zagotovljen miren zimski počitek. Družinam, katerim je čebelar v jesenskem pregledu ugotovil nezadostno zalogo, mora pravočasno dokrmiliti, da si čebele uredijo zimsko zalogo po potrebi, da jo bodo imele čez zimo »pri rokah«. To opravimo ob toplih jesenskih dneh. Sladkorna raztopina 1:1 je dober nadomestek medu.

Priporočljivo je, da se dodatno pitanje posebno jeseni vrši v mraku, ko čebele več ne izletajo, da se tako izognemo sitnemu ropanju. Kdor še ni poskrbel za dodatno zimsko zalogo, naj izvrši to takoj, saj je že

skrajni čas. Primerneга vremena je iz dneva v dan manj, pitanje v zimskem času pa je največkrat, poleg nerodnosti, tudi neuspešno.

Ob nastopu mraza se čebele strnejo v gručo, da se lažje ogrevajo in polagoma v kolobarjenju skozi zimo prihajajo do hrane. Vsak nemir v zimskem počitku, pospešuje tudi uporabo hrane. Ob rezkem zimskem vremenu in v miru bodo čebele porabile razmeroma manj hrane, kakor v topli zimi in če jih vznemirjamo.

Pri nas so zime navadno hladne, zato moramo paziti, da ne bi bil mraz za nje porazen. Zimo prestanejo le, če zavarujemo panje s slamnico ali s papirjem proti mrazu. Vsak si želi toplega stanovanja v zimskem času. Zakaj bi torej tudi čebelam ne privoščili toplega kotička, ko se zima oglasi.

Ne smemo pa pozabiti, da jim je toplota posebno potrebna takoj, ko se čebele spomladi pripravljajo na delo in ko začne matica zalegati. In to kdaj? Vsak določen datum v naravi bi bil odveč, zato naj se vsak čebelar drži navodil narave v domačem kraju.

11. nadaljevanje

V prestolnici Zahodne Nemčije — Bonnu

Hitro je potekal popoldne. Po prijetni zakuski na terasi veleblagovnice od koder smo videli skoro celo mesto Herlein, smo se podali iz čedne Nizozemske zopet v Nemčijo, v Aachen.

Po prisrčnem slovesu od Drenovčeve družine stopim v vlak, ki vozi naravnost v sedanjo prestolnico Nemčije — Bonn. Vlak me pelje po bogati pokrajini. Lepa, rahlo valovita ravnina z bujnimi njivami. Žito in spet žito. Tu je menda kašča Zapadne Nemčije. Tu je tudi iskati vzrok, zakaj da so bili Nemci nekoč tako ekspanzivni in so se širili na sever, vzhod in jug. Na tej močni in rodovitni zemlji je bilo hrane vedno dovolj. Nemške žene so rodile veliko zdravih otrok, iz katerih so ob dobrem kruhu postali bojevití vojaki. Ti so sledili svojim fevdalnim gospodom po osvojevalnih pohodih. Zavojevali so jug in sever, prodirali na vzhod in so tako podjarmili manj organizirano slovansko ljudstvo. Iz tega področja pa so izšle sile, ki so ustanovile iz bivših od Slovanov naseljenih pokrajin, mogočno nemško cesarstvo. Saj so ob Labi — Elbe nekaj prebivali Polabski Slovani. Saj je Berlin po svojih krajevnih imenih močno slovanski. Če pogledate v telefonsko knjigo, boste našli tam večino imen s slovansko končnico. Podobno kot na Dunaju, kjer v telefonski knjigi kar mrgoli različnih wylov in inskijev. Ti ponemčeni Slovani so potem nadalje množili nemški narod in mu pripomogli do te zaviljive višine.

Sedaj nemška žena nima več številnih otrok. Zato rabijo v Nemčiji delavce, goste iz inozemstva. Še sedaj jih imajo čez en milijon, veliko pa so jih poslali že domov, ker je produkcijo zaradi prenasitnosti trga, bilo treba že nekaj zmanjšati. Imajo tam Turke, Grke, Špance in Italijane. Bolj zadovoljni bi bili pa s pohlevno slovansko rajo z vzhoda kot pa z vročerkvnimi južnjaki. Vendar vzhod sedaj delavcev Nemcem ne da.

Vozila sva se skupaj z nekim maturantom. Povedal mi je, da je Nemčija vodilno vlogo v znanosti na svetu zgubila. Pred vojno je bilo v Nemčiji veliko znanstvenih raziskovalcev in obilo iznajdb. Vse to so dali Nemci patentirati in imeli veliko naročil in koristi od tega. Sedaj je raziskav in patentov vedno manj. Inozemstvo, Amerika in Sovjetska zveza nas prehitevata. Mnogo mladih Nemcev se po končanem študiju izseli čez morje in tam dela za boljše plačo. Tožil je, da se domači rudniki opuščajo. Američani pa uvažajo svoj premog v Nemčijo. Še bolj pa premog izpodiriva petrolej. Ta daje cenejšo energijo. Lažje ga je pretakati kot pa pretovarjati težki premog. Tako bodo morda o nekdanjem premogovnem bogastvu Nemčije v bodočnosti pričali samo še velikanski nasuti griči, nastali iz odpadkov izkopanega premoga. Te skušajo pogozditi in so ponekod že lepo zeleno obrastli.

Drvimo med nasadi sadja: višnje, marelice in pritlične jablane. Tu postaja klima že toplejša, bližamo se vinskim krajem ob reki Renu. Med občudovanjem te blagoslovljene zemlje me neprijetno vzdrami dolg vlak samih težkih vojniških oklopnikov stoječih na postaji Enskirchen. Grozeče so moleli svoje smrtonosne cevi v zrak in pričali, da je Nemčija še vedno zasedena ali pa da se tukaj nahaja armada NATO, ki varuje Zahod pred morebitnim napadom iz Vzhoda.

Sopotnica me je po pogovoru opozorila na posebno zanimivost »Aussiedlerhof«: Kmete, ki so v trgih ali na vaseh na tistem, izselijo na s pomočjo države zgrajene nove dvore. Ti stojijo posamič na polju. Vse okrog doma je njihovo. Poslopja pa so narejena po najnovejših izkušnjah kmetijskih gradenj. Rad bi si ogledal tako vzorno kmetijo, a vlak drvi dalje. Vidimo še velikanski grad Neurode, ki ima baje toliko oken, kot je dni v letu.

Pri prijatelju v Bonnu

Bližamo se sedanji nemški prestolnici, Bonnu. Tam me na kolodvoru čaka moj nemški prijatelj in bivši soborec iz Rusije Hubert Brings. Svidenje je bilo prisrčno. Ugotovila sva, da se najina zunanost z življenjsko uro, ki leze proti šestdesetemu letu tudi spreminja. Iz nekdanih krepkih vojakov, kanonirjev sva postala zajetna, že nekoliko osivela možakarja. Moj prijatelj, ki živi vedno v mestu, je napravil name utrujen vtis. Je po poklicu učitelj glasbe in organist v tamkajšnjem Münsteru. (Dalje prihodnjič)

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Mestno gledališče v Celovcu bo imelo sledeči program:

PETEK, 24. novembra, ob 19.30: Publikumsbeschimpfung (Zasramovanje občinstva); gostovanje Forumteatra Berlin, Petra Handkeja; dramske scene. — SOBOTA, 25. novembra, ob 19.30: Der zerbrochene Krug (Razbiti vrč), veseloigra Heinricha von Kleista. — NEDELJA, 26. novembra, ob 15. uri: Der Bettelstudent (Dijak prosjak), opereta Carla Millöckerja in ob 19.30: Der Ort wo die Saugtiere sterben (Kraj, kjer umirajo sesalci), delo Jorgeja Diaza; igrali bodo v „gledališču na odru za vaje“. Je to prva uprizoritev na kakem nemškogovorečem odru. — TOREK, 28. novembra, ob 19.30: Die verkaufte Braut (Prodana nevesta), opera v treh dejanjih komponista Bedricha Smetane; 2. predstava za mladinski B-abonma. — SREDA, 29. novembra, ob 19.30: Der zerbrochene Krug (Razbiti vrč). — ČETRTEK, 30. novembra, ob 19.30: Die verkaufte Braut (Prodana nevesta); 2. predstava za mladinski C-abonma.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 26. 11.: 7.30 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 27. 11.: 14.15 Poročila, vreme, objave, pregled sporeda. Za ženo in družino. — 18.00 Koroški pevski zbori (Mešani zbor iz Pliherka). — TOREK, 28. 11.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Športni mozaik. Cerkev in svet. — SREDA, 29. 11.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 30. 11.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Solistična ura (Olga Jež, sopran; Jakob Jež, klavir). Prof. M. Rus: Jezikovne napake — 4. — PETEK, 1. 12.: 14.15 Poročila, vreme, objave. — Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Za krmilom. — SOBOTA, 2. 12.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 14.00 Rok Klopčič: Slovenske skladbe za violino in klavir — 5.

PEČI in štedilnike znamke Tirolia v najboljši kvaliteti in največji izbiri!

PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA

BRATJE RUTAR & Co.

DOBRILA VES — EBERNDORF
A 9141 Tel 04236-281

CERKVENI SHOD PRI SV. KATARINI NAD ŠMIEHELOM

V soboto, dne 25. novembra, bo z začetkom ob 8. uri zjutraj običajni cerkveni shod pri Sv. Katarini. Romarji od blizu in daleč prisrčno vabljeni.

Župni urad v Šmihelu.

BOŽIČNE PESMI SLOVENSKEGA OKTETA

posnete na gramofonske plošče, lahko kupite v Mohorjevi knjigarni.

Miklova Zala na Goriškem

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zalo. Za nas koroške Slovence je bilo to doživetje, ki ga ne bomo pozabili.

Naj bo s tega mesta izrečena najiskrenejša zahvala vodstvu SG v Trstu, ZSKP v Gorici za vso organizacijo ob gostovanju!

Ne navsezadnje naj bo izrečena zahvala g. režiserju Janku Janežiču, ki se je trudil z igralci in s pripravami za to gostovanje in je moral doprinesiti marsikatero žrtev. K temu velikemu dogodku g. režiserju čestitamo. Lepo podano igrbo bodo ohranili primorski Slovenci v najboljšem spominu.

Izrečena naj bo tudi zahvala č. g. kaplanu Leopoldu Kaslu za njegov trud, ki ga je imel v zvezi s tem gostovanjem. Posebna zahvala pa velja igralcem za njihov trud in jim čestitamo, da so tako lepo podali svoje vloge. Želimo, da bi našo Miklovo Zalo v nekaj letih spet videli v St. Jakobu ali pa kje drugje na naših tleh.

Zahvala naj velja tudi našemu avtopodjetju Sienčnik, ki je tudi prispevalo s svojimi avtobusi, da smo mogli gostovati na Primorskem!

Čebelar Albin Luschin ni mogel verjeti svojim očem, ko je pred kratkim v hladnem jesenskem dnevu v gozdu pri Maiermurgu zagledal na mladi smrekovi roj čebel, ki je svoje satovje zgradil kar tam. Čebele so kljub mrazu nabrale medu. Luschin je skrbno vzel čebele s smrekami in jih prinesel domov. Večkrat se zgodilo, da čebelarji ne pazijo, kdaj bodo njih čebele rojile. V tem primeru si poiščejo, ko rojijo, na primer votlo drevo ali skalno vdolbino, kjer so varne pred vremenskimi neprilikami. Na sliki Albin Luschin iz Vetrinja pred ohranjenim rojem čebel.

Šola v ZDA nosi Slomškovo ime

Če se pelješ po veliki in zelo prometni cesti št. 66 v Kaliforniji, ki veže Los Angeles s Chicagom, boš kakih 100 milj (150 kilometrov) od Los Angelesa lahko videl novo moderno šolo, ki nosi na pročelju velik napis: ANTON MARTIN SLOMSEK SCHOOL. — Župnijske šole se navadno imenujejo po patronu farne cerkve. Toda v Etiwandi je zaveden Slovenec in veliki častilec Slomška, župnik Francis Horvath izprosil od škofa dovoljenje, še preden je začel z zidanjem, da bi nova šola nosila ime Slomška. — Škof je odgovoril, da mu z veseljem daje dovoljenje. Verjetno je poznal Slomškovo ime iz njegovega dela za zedinjenje ločenih kristjanov.

Če bi stala šola s takim imenom v slovenski naselbini, bi gotovo vzbujala pozornost

in hvaležno priznanje Slovencev tistemu, ki bi imel toliko slovenske zavesti in poguma, da bi dal v Ameriki šoli ime slovenskega škofa.

Šola Antona Martina Slomška v Etiwandi pa stoji v župniji, ki nima niti ene slovenske družine...

Fara je stara komaj 13 let. Leta 1953 je škof iz San Diega poslal v Etiwando agilenega slovenskega duhovnika Francis Horvatha. Dal mu je čez 100 let staro razpadajoče poslopje, ki je tedaj služilo za gostilno, nekaj akrov (ameriške mere) starega vinograda in 90 družin. S tem naj bi začel novo faro.

Z zaupanjem v Boga in v Slomškovo priprošnjo je novi župnik s svojim vedrim humorjem začel z načrtnim delom. — Dve

gostilniški sobi je združil v eno. Notri je postavil preprost oltar in navadne gostilniške klopi. Za oltar je dal nekaj mašnih oblek in ta prostorček imenoval zakristijo. Majhna vrata iz tako imenovane zakristije so vodila v razpadajoče gostilničarjevo stanovanje, ki naj bi bilo župnišče.

Župnik Horvath rad pripoveduje, kako je moral v prvih mesecih odganjati navedene gostilniške goste, ki so ga zamenjavali z gostilničarjem... Čudili so se, da novi gospodar ne toči ne vina ne piva in nima nič za pod zob... Najslabše je bilo, ko je moral župnik ponoči vstajati, odganjati žeje popotnike in jim dopovedovati, da on ni gostilničar in da je hiša sedaj cerkev.

Danes ima fara 160 družin, krasno novo cerkev z župniščem, hišo za sestre in novo šolo, ki je posvečena božjemu služabniku škofu Slomšku.

O blagoslovitvi nove šole piše župnik Horvath sam takole: »Na Marijin praznik, 2. februarja, je šolo blagoslovil škof Fury iz San Diega. Bil je vesel, da smo zbrali šoli ime po škofu Slomšku. Nekega dne, ko bo Slomšek proglašen za svetnika, bomo mi in vsa škofija ponosni, da imamo šolo z njegovim imenom,« je dejal škof. — V pridigi je tudi menil, kako božja Previdnost skrivnostno deluje. Slomšek je pred več kot sto leti pripeljal sestre v Maribor in danes sestre ravno istega reda poučujejo na šoli, ki je posvečena njegovemu imenu tukaj v Ameriki. — Poudaril je škof nadalje, naj vsi skupaj, otroci in odrasli, molimo za skorajšnje poveličanje škofa Slomška.

(»Ameriška domovina«, 23. III. 1966)

Dva napeva

Pošten Rožan je imel med drugimi otroki sina Franceljna, katerega vzgoja se mu ni posebno posrečila. Francelj mu je delal več preglavic nego vsi ostali otroci skupaj in nobene koristi ni imel od njega. Ko je bilo očetu dovolj, mu je rekel neke spomladi:

»Za jelo nas je dosti brez tebe, za delo pa itak nisi, zveži si culo pa pojdi z drugimi po svetu; prisluži in prihrani si kaj, na zimo se pa potem lahko vrneš.«

Sin si je vzel očetove besede k srcu in odšel proti severu. Med letom je večkrat pisal očetu, da ima delo in da mu naslednji dan pošlje prihranke. Taka pisma so prihajala večkrat, denarja pa ni bilo nobenkrat.

Prišla je jesen in bližala se je zima. Mrzla burja je brila, po Rožni dolini je začelo snežiti. Bilo je vreme, da bi niti psa ne zapodil izpod strehe. Tema je bila kot v rogu in šlo je na polnoč. V hiši našega Rožana je vse mirno, vse se stiska in počiva pod toplo odejo, medtem ko burja vije okoli voglov. Kar naenkrat močno potrka na okno. Oče se zbudi in posluša. Ni se motil, zopet trka na okno. Mož vstane in odpre okno.

»Gospod Gradišnik! Naj vas Pavlina ne sreča ne boli preveč. Še vse se bo uredilo.«

»Se bo, kakor se bo. Na zdravje!« In so trčili. Gradišnik je izpraznil kupico do dna. Pavla pa je zaprosila:

»Ne pijte preveč, tata. Škoduje vam. Andrej je prepovedal.«

Potočnica se je skoraj v jezik morala ugrizniti, da ni glasno rekla: »Spet Andrej.«

Če bi ta hip stopil v Gradišnikovo klet Pavlin mož, doktor Andrejčič, bi mu Potočnica take napovedala, kakršnih še svoj živ dan ni slišal. Tako se je pa nasmešnila in prišla svojo nekdanjo sošolko kakor otroka za roko: »Pavla! Pokaži mi rožmarin na zidu, o katerem si v Loki včasih sanjnila. In pa — kako ti raste iz Begunj prineseni temni nagelj?«

»Pojdiva!«

Zunaj je sijalo sonce.

Na jasno nebo je vžla skoraj polna luna. Mraz je silil v hiše in prileglo se je sedeti ob gorkem ognjišču, kamor so bili po dobri večerji Gradišnikovi povabili svoja gorenjska gosta. Ob majolki rebule in pečenem kostanju je mirno potekal pogovor. Zavoljo Pavle so vsi skrbno pazili, da se beseda ni dotaknila Begunj, še manj pa izginulega doktorja Andrejčiča. Govorili so ponajveč o gospodarstvu. Tine Potočnik, ki je bil sam tudi klavec, in je njegova kréma daleč naokrog slovela zavoljo gnjati in želodca in klobas in zaseke, se kar načuditi ni mogel, da se morejo pleča in stegna od odraslih prašičev na samem zraku in nič v dimu presušiti v izredno okusno šunko. Se-

»Kdo je?«

»Jaz sem, oče — Francelj,« se oglasi sin.

»A, ti si, no, ali si prinesel kaj cvenka, ko ga nisi poslal?« je vprašal oče.

»Hm oče, ali Vam je znan tisti napev?«

»Kateri pa?«

»Tista koračnica: 'Oj jutri, jutri, jutri, oj jutri vsaki dan,'« je zapel sin.

»Aha, že vem. Kaj pa ti, ali znaš tisto?«, je veselo vprašal oče.

»Katero?« se je zopet oglašil Francelj.

»Oh, le naprej, oh le naprej, po cesti kot dozdej,« mu je zabundal oče.

Okno se je zaprlo in nič se ni več ganilo v hiši.

Francelj pa je potisnil roke v žep in po očetovem napevu korakal v burjo in dež.

60-letnica glasbenega pedagoga Leona Pfeiferja

Te dni je slavil svoj šestdeseti rojstni dan prof. violine Leon Pfeifer, predstojnik godalnega oddelka in predsednik upravnega odbora Akademije za glasbo v Ljubljani.

Pri prof. Janu Šlaisu je končal diplomu iz violine na ljubljanskem konservatoriju. Pot ga je dalje peljala v Prago, kjer je svoje znanje izpopolnjeval v Pragi pri prof. Jaroslavu Kocianu. Po dovršenih študijah je prevzel vodstvo ljubljanskega godalnega kvarteta in dobil službo kot profesor na Konservatoriju. Pozneje je postal docent in nazadnje redni profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

Ob 60-letnici profesorja Leona Pfeiferja je napisal njegov bivši učenec Rok Klopčič, ki je že danes sam docent na Akademiji za glasbo, tele pomembne besede: »Šolanje violinista od prvega škripanja pa do diplome na Akademiji traja v najugodnejših pogojih dvanajst let, in če pomislimo, da nas je večina Pfeiferjevih študentov pri njem študirala že pred prihodom na Akademijo in tako prebila večino teh let v njegovem razredu, nam postane jasno, kako velik — tako po kvaliteti kot po kvantiteti — je njegov pedagoški opus. Kajti: danes se vsem nam, kolegom in učencem iz Slovenije, z iskrenimi čestitkami, hvalečnostjo in najboljšimi željami pridružujejo še mnogi drugi Pfeiferjevi diplomanti: Igor Ozim, profesor na Visoki šoli za glasbo v Kölnu, Sabina Skalar v New Yorku, Vlado Marković, drugi koncertni mojster Bamberških simfonikov, docent Gino Sagrestano v Sarajevu, Olga Skalar na Dunaju, Zlatko Kobenzel, direktor Mestnega orkestra v Dubrovniku, Vladka Dimitrova, koncertni mojster skopske Filharmonije, Marjetica Korošec v Bruslju in še mnogi, mnogi drugi.«

ZA HVALA

Za nakup hiše v 10.-Oktober-Str. 25 je darovala gospa Marija Breznik iz Pliberka namesto venca na grob Biclнови mami 200.— šil. Gospod Job Valentin 100.— šil.

Za prejete darove se odbor Družbe sv. Mohorja prisrčno zahvaljuje!

Oman razstavlja na Dunaju

V družbi z Omanom razstavlja Gradiščanec Ino Frank (na sliki), katerega stvaritve v nasprotju z našim rojakom predstavljajo čisto nekaj drugega; le-ta namreč konservira stvari in posamezne dele, ki nas srečujejo v vsakdanjem življenju ter jim daje na sliki nove funkcije, ki jih združuje v lični in zanimivi slikarski tehniki.

V galeriji »Griechenbeisel« na Dunaju razstavlja tačas naš koroški rojak Valentin Oman, umetnik, ki je že večkrat razstavljal v Celovcu v »Galeriji 61«. Omanove slike v prijetni mešani tehniki so postale bolj živahnih barv, lahko bi rekli, da so njegove slike bolj življenjske, dovtetne za človeško dožemanje. Barve med seboj učinkujejo bolj smiselno.

V uvodu kataloga je napisano, da je Oman slikar našega časa, ki zna v pravem trenutku svoje ideje umetniško preoblikovati. Seveda je to umetnik, ki v pravem pomenu šele zori, ki svoje vtise šele zbira; vendar je Oman na najboljši poti, da bo slednjič le našel pravo obliko reproduktivnega ustvarjanja. To pričaja njegova zadnja dela, ki kažejo neko novo preobrazbo. Kdor je videl in zasledoval Omanove razstave, lahko opazi, da njegovo umetniško hotenje in znanje, ki si ga je pridobil tekom časa, nekako držita korak. Valentina Omana danes lahko resnično šteje mo med talentirano in mnogo obetajočo mlajšo generacijo likovnih umetnikov.

Janez Jalen

34

Ograd

Pa čeprav se je branila, je morala Minca vsako vino pokusiti in preceniti. Ji Tine ni dal prej miru. Gradišnik je kaj kmalu uganil, da pri Potočnikovih le bolj žena hlače nosi. In si je mislil: »Da bi bila naša Pavla znala biti vsaj malo taka, kakor je tale Gorenjka, bi je Andrejčič prav gotovo ne bil tako nemarno zavozil. Vajeti bi mu bila morala koj spočetka vzeti iz rok.«

Počasi so pokusili in ocenili vsa vina, ki so bila lepo porazvrščena v kleti. Na poveznjeni kadif se je bilo nabralo precej na pol natočenih kozarcev. Za konec je Gradišnik potegnil iz soda pri zidu še majolko omamno sladkega tokajca. Tata je tokrat tudi Pavli napolnil kupico — da bodo trčili — nazdravil gostoma in zamodroval:

»Vino, kar ga trta rodi, je vse iz božje roke. Pa loči se med sabo nič manj kakor ljudje, ki je tudi vse ustvaril Bog. Naj si bo vino belo ali črno, ima kar vsak sod svojo barvo, svoj vonj in okus in svojo notranjo vrednoto.«

Vino! Zares žlahtne kaplje za na praznično mizo je kaj malo, za petek in svetek pa kar za potrebo. Nekaj je pa tudi takega, da se mu vsak kremži, kdor ga pije. Vino je pa le še. Pravo vino, veljavno celo za mašo. Izpremeni se v presveto kri prav tako kakor najbolj izbrano vino. Nič več in nič manj.

Človek! Vseh sort smo; od sajasto črne-

ga zamorca do liliji podobnega obraza mlade nune. Pa imamo vsi, lepote in grbec, učenjak in bebec, poštenjak in razbojnik, cesar in berač, enakovredno, po božji podobi ustvarjeno dušo. Nič več in nič manj.

Ponarejeno vino pa ni za mašo. Ni vino. Izrodek nepoštenosti je. Morebiti se človeški napuh kdaj celo spozabi in poizkusi sestaviti človeka, robota, ki pa ne bo človek, pa naj bi njegove umetne roke znale vse narediti. Ne bo imel duše. Če kdaj pridejo tako prevzetni časi, bo človek odstavljati tudi Boga. Na svetu bo pa hudo, kakor še nikoli ni bilo.

Vino! Napak z njim ravnaj in v nezdrav sod ga natoči, pa se ti spridi in se ne more več izpremeniti v sveto rešnje kri. Ni več vino in nikoli več postati ne more. Je mrtva stvar in nima duše.

Človek! Iz najboljšega se lahko izprevrže v najslabšega. Pa dokler diha, se še vedno lahko vrne nazaj k Bogu, zato ker ima po božji podobi in za Boga ustvarjeno dušo. Prav! Nič ne rečem. Samo —

Vino, kadar ga odbiramo, ga dvigamo proti svetlobi, preizkusimo njega vonj in okus in precenimo njegovo notranjo vrednost. Vino, ki ga spiješ in ga več ni! Kako šele bi bilo treba preizkusiti človeka, preden se z njim za vse življenje zvežeš. Naša Pavla Andrejčiča ni dvignila proti soncu, da bi ga presvetlilo, zato pa sedaj sama v temi blodi.«

»Tata!«

Kakor blisk je presekala Pavlin glas očetovo modrovanje in v kleti je postalo vse tiho. Še pogledati niso upali drug drugega. Prva je spregovorila Minca:

P ~ I ~ S ~ A ~ N ~ O

B ~ R ~ A ~ N ~ J ~ E

FRANC RESMAN:

Iz dnevnika slovenskega izseljenca

Ko pridem neki večer od dela, mi žena pravi, da naj pogledam v jedilnico k Jelenovima iz Podjune, ki sta baje dobila slabo pošto. Res najdem oba v solzah. Ko ju vprašam, kaj je, mi pokažeta pismo, v katerem je bilo povedano, da so njuna sinova, ki sta študirala v Ljubljani, obsodili na deset let zavora. Pa sem jima rekel, da bi lahko jokala, če bi dobila pošto, da so sinova postrelili; bila pa bi tudi na fronti v stalni življenjski nevarnosti. Vojne pa bo vendar kmalu konec in mlad človek marsikaj prenese. Počasi sem ju le potolažil. Sinova sta se res vrnila domov, a oče je umrl v taborišču na Hesselbergu.

Picejev oče iz Podjune je dobil pošto, da ga prideta dva sinova obiskat, in je prosil, če bi smel ostati še en dan doma v taborišču. Pa ga ni pustil, še isti dan se je moral odpeljati na delovno mesto. In ko sta prišla sinova, sta se morala peljati za njim. Pri apelu pa je tisto nedeljo vsem raglasil:

»Vi morate biti tukaj, če vas jaz kličem, in tudi, če pride povelje, da vas postavimo ob steno!«

V adventu smo pridno hodili k svitnam. Neki večer pa je bil koncert v angelski cerkvi in, ko sem šel od dela, sem tudi jaz vstopil. Velika in visoka cerkev je bila nabito polna in zbrano sem poslušal orglane in ubrane glasove študentov, ki so peli pete litanije in stare božične pesmi.

Tudi božični večer in prazniki so še kar mirno potekali. Večina izseljencev se nas je ukradla k polnočnici in pravtako k pastirski maši. Namesto velike maše pa smo imeli seveda »apel«. Tudi otroci so bili vsi tukaj. Na sv. Štefana dan pa so se dekleta spet peljala nazaj v službo, Franc pa je šel za nekaj dni »na črno« domov na Koroško.

Kmalu nato dobim pismo od doma, od sosedu. Piše mi, kako se je razveselil mojega sina Franceja, ki je tudi fotografiral njegove otroke. Pisma sem bil vesel, obenem pa sem se tudi ustrašil, kajti bilo je cenzurirano in že sem se videl s fantom vred v zaporu.

Kar naenkrat je Bauer začel za njim spraševati. Šel sem v pisarno in mu povedal, da je šel kot vsi delat.

»Hočem ga videti, pa ga pokličite, da pride v taborišče!« Še isti dan sem mu telegrafiral, naj se takoj vrne. Za Novo leto se spet javil vodji v taborišču in vse je bilo v redu.

Kobenčičeva žena iz Loge vasi je zbolela in je prišla v bolnico v Leipzig. Mesto je

bilo zelo bombardirano in je šla lahko naprej k sorodnikom nekam na Poljsko. Njen mož pa ji je pisal še v bolnico, da je Italija kapitulirala in tako upa, da bodo Nemci vendar kmalu zgubili vojno, da bomo lahko šli domov. Pismo pa je prišlo nazaj v taborišče in zdaj ga je začel pestiti vodja taborišča. Vendar ga je Kobenčič tako dolgo prosil in rotal, da mu je vrnil pismo, katerega je Kobenčič takoj vrgel v ogenj. Bauerju pa je bilo kmalu nato žal, da je pismo vrnil, in ga je hotel imeti nazaj. Ker pa pisma ni več bilo, je dal Kobenčiča za nekaj dni zapreti.

V tem času pa je Kobenčič dobil dovoljenje, da lahko gre za ženo na Poljsko. Namesto na Poljsko pa se je peljal domov na Koroško; tam pa so ga takoj spet prijeli in zaprli v Celovcu, nato pa ga pustili, da je šel nekam na Štajersko. Vrnil se je o binkoštih 1945 in je dosegel, da so morali vsi stanovalci še isti dan zapustiti njegovo hišo.

Novo upanje na izpustitev

Medtem so se pri nas doma naprej trudili, da bi nas spravili vsaj iz taborišča, in res sem kmalu po novem letu 1944 dobil pošto, da bomo prišli h g. Mareschu, veleposestniku v Rožu (gradova Humberk in

21

Bekštanj ob Baškem jezeru), ki ima obširna posestva v Nižji Avstriji, in sicer v Miesenbachu in Kaumbergu, kamor je spravil že več izseljenskih družin. Ti kraji so približno 60 km jugo-zapadno od Dunaja. Težko smo čakali, končno pa je prišel »Entlassungsschein« (odpustnica) in naš taboriščni vodja Bauer je hotel, da bi še isti dan zapustili taborišče. A morali smo vendar počakati otroke, Trezko, Franca in Fanijo, ki so vsi delali v okolici Nürnberga. Oba, žena in jaz, in pravtako tudi fantje smo se pa začeli v svojem pripravljati za odhod in zlagali svoje reči v kovčke, zaboje in škatle. Mizarja, pri katerem sem delal, sem prosil, da bi mi prodal nekaj postelj, ker pa nisem imel za to nobenih nakaznic (»Bezugscheinov«), je slabo izgledalo. Pa sva nato le naredila kupčijo in sicer za trdne stare dobove postelje, ki jih je pustil narediti še njegov oče. Te stare postelje in vso večjo prtljago sem oddal na železniški postaji, ker vsega, kar smo imeli, le ne bi mogli nesti s seboj. Drugi dan pa so že prišli otroci in dobili smo našo odpustnico iz taborišča ter še vozovnico za železnico v Miesenbach v Nižji Avstriji.

Tako smo legli k počitku zadnjo noč v taborišču. Kot marsikatero noč, tudi tokrat skoraj nisem mogel spati, a ne od skrbi, temveč od nestrpnosti, da bi že bilo jutro, da bi se že zaprla za mano vrata taborišča in bi imel za seboj težke dni svojega življenja. (Dalje prihodnjič)

Čudovite orgle

Nekoč pred mnogimi, mnogimi leti je živel zelo spreten mlad orglar, ki je postavil že mnogo orgel, in vsake so bile boljše od prejšnjih. Nazadnje je zgradil orgle, ki so bile tako umetno narejene, da bi se same oglasile, če bi prišel k poroki pred oltar par, ki bi bil Bogu pogodu.

Ko je te orgle končal, se je ogledal po deklicah one dežele, si izbral najbolj pobožno in najlepšo ter začel pripravljati poroko. Ko pa je z nevesto stopil čez cerkveni prag in so mu v dolgem sprevodu sledili prijatelji in sorodniki, vsak s šopkom v gumbnici, je njegovo srce prekipevalo ob ponosu in častihlepu. Nič ni več mislil ne na nevesto ne na Boga, ampak samo na to, kako spreten mojster je, ki mu nihče ni kos, in kako se bodo ljudje čudili in ga občudovali, ko bodo orgle same začele igrati.

S svojo lepo nevesto je stopil v cerkev, orgle pa — se niso oglasile. To je orglarja

prav v srce zadelo, ker si je v svoji ošabnosti domišljal, da je krivda samo na njegovih nevesti, češ da mu ni zvesta. Ves dan ni spregovoril z njo niti besedice, ponoči pa je tiho pobral svoje reči in jo zapustil.

Prehodil je sto in sto milj, slednjič pa se je ustavil v tuji deželi, kjer ga ni nihče poznal in nihče po njem povpraševal. Tam je tih in osamljen preživel deset dolgih let.

Naenkrat pa se mu je nepopisno stožilo po domovini in zapuščenosti nevesti. Vedno znova mu je prihajalo v misli, kako pobožna in lepa je bila in kako hudobno jo je zapustil. Dolgo se je zaman trudil, da bi premagal hrepenenje; naposled je sklenil, da se vrne in jo poprosi odpustanja.

Potoval je dneve in noči, da so mu podplati začeli krvaveti in, čim bliže je prihajal svoji domovini, tem močnejše je postajalo njegovo hrepenenje in tem hujši njegov strah, ali bo zopet tako dobra in

»Kaj bi tajila, ko skriti več ne moreva. Gospa Minca! Vi razsodite, ki ste uvidevna ženska.« — Zdravniku se je beseda zataknila. Potočnica mu je pa brž priskočila na pomoč:

»Že vem, vse vem, gospod doktor. Mi je popoldne Pavla razodela svoje težave. Prav nič ne dvomim, da bi bila vidva srečen par. Samo — Če naša uboga Pavla še ni vdova —?

»Prijatelja lahko ostaneva kljub temu.«

»Težko je tako prijateljstvo, gospod doktor, in svet ga kar nikoli prav ne razume, naj bo še tako pošteno. Zato je bolj prav, da ga ni.«

»Trde so tvoje besede, Minca, resnične so pa,« je pritrdila Pavla: »O, kar bi me že kdo odrešil te strašne negotovosti!«

»Nič ne maraj, Pavla. Kljub nagajanju odvetnika Gregorja se zjasni in skoraj bova vedela, pri čem sva. Poglejte!«

Zdravnik Vipavec je pričel kazati svetovne časopise. Prinašali so Filipovo sliko in pozivali njega samega, naj sporoči na župnijski urad svetega Ignacija v Gorici, če še živi. Vsakomur drugemu, ki bi kaj vedel povedati o doktorju Andrejčiču, so pa obljubljali lepo nagrado.

»Če še živi, se prav gotovo oglosi,« je sodil Andrej: »Poza ga cerkvena, ne svetna gosposka. Koj bo vedel, da gre za Pavlino možitev in ne za sodno preganjanje. Morebiti se pojasni njegova smrt. Če pa od nikoder ne bo nobenega sporočila, ga pa sodišče prej ali slej razglasi za mrtvega.«

Drugi so pritrdili Vipavčevemu mnenju in hvalili njegov domislek. Pavla pa je molčala. Pred očmi ji je plesal in se zvijal

SRECKO KOSOVEL:

Jesensko premišljevanje

Ti si zaprt sam vase
in o svoji bolesti molčiš
in v sivem mraku premišljaš,
kako zaman hrepeniš.

Poglej to tiho prirodo,
ko pade jesenski mrak,
tiha je s svojo usodo;
postani njej enak!

Postani kakor gozdovi,
ki črni v zimi molče,
in ko se odprejo grobovi,
bodi tih kot te modre gore!

prijazna z njim, kakor je bila tedaj, ko je bila še njegova nevesta. Nazadnje je vendar od daleč zagledal v sončni luči bleščeče zvonike svojega rojstnega mesta. Tedaj je začel teči, kar je le mogel, tako da so ljudje za njim zmajevali z glavami in si dejali:

»Temule se je zmešalo ali pa je kaj ukral.«

Ko je stopil skozi mestna vrata, je srečal dolg mrtvaški sprevod, za katerim je šla množica ljudi, ki so vsi jokali.

»Koga pa spremljate k pogrebu, dragi ljudje, da vsi tako jokate?«

»Lepo ženo onega orglarja, ki jo je zapustil. Toliko dobrega in ljubelega nam je storila, da jo bomo pokopali v cerkvi.«

Ko je to čul, ni odgovoril niti besedice, ampak je tiho, s sklonjeno glavo šel zraven rakve in jo pomagal nositi. Nihče ga ni spoznal; ker pa so videli, da kar naprej stoka in joka, ga tudi ni nihče motil z vprašanji, ker so si mislili, da je pač tudi on kateri izmed mnogih ubožcev, ki jim je pokojnica v svojem življenju storila toliko dobrega. Tako so prišli pogrebci do cerkve; ko so z rakvijo stopili čez cerkveni prag, so se orgle kar same oglasile tako lepo, kakor jih še nihče ni slišal igrati.

Rakev so pred oltarjem položili na tla, orglar pa se je tiho v bližini naslonil na steber in poslušal orgle, ki so naposled tako bučale, da se je cerkev kar tresla. Oči so se mu zaprle, ker je bil truden od dolge poti. Njegovo srce pa je bilo radostno, ker je vedel, da mu je Bog odpustil; ko so orgle umolknille, je omahnil mrtev na kamniti tlak. Ljudje so ga pobrali in, ko so ga spoznali, so odprli rakev in ga položili k njegovi nevesti. Ko so rakev zaprli, so se orgle še enkrat oglasile, a tiho. Potem so utihnile in se same niso nikoli več oglasile.

Poslovenil dr. Joža Glonar

vozu. Saj sem se težko odtrgal. Pa sem si rekel: »Gospa Minci se moram zahvaliti, ko je toliko dobrega storila Pavli v Begunjah.«

Andrej je stisnil Potočnici roko, Pavla ga je pa vsa nasmejana nagajivo dregnila: »Neroda! Vsaj predstavil bi se prej.«

»Počemu? Saj se tako že dolgo vsi poznamo, čeprav ne po obrazih. Mar nisem prav zadel, da je to gospa Minca, vi ste pa — segel je v roko Tinetu, — njen mož, Potočnik, posestnik in gostilničar ob cesti pod Begunjami, ki ste se morali prej navaditi privezovati konja, preden vam je zlatega denarja vredna sedanja vaša žena dala besedo. Jaz pa za vaju tudi nihče drugi ne morem biti kakor zdravnik Vipavec, če sem kakor domač prišel s Pavlo v hišo in mi je še celo Andrej ime. Mar ni tako. Kaj bi se po gosposki spakovali.«

Sedaj šele je doktor Vipavec snel polhovko in slekel havelok.

Andrej je moral najprej večerjati. Ni Pavla prej odnehala. Stregla mu je sama. Z ognjišča pa ju je opazovala Minca. Morala je priznati, da sta Pavla in Andrej kakor rojena drug za drugega.

Povečerjal je doktor Vipavec tokrat še bolj naglo, kakor pa je sicer imel navado. Mudilo se mu je na ognjišče. Sedel je med oba Potočnika in kakor nalašč koj dregnul v pogovor, katerega so se doslej skrbno izogibali.

»Minca! Le zakaj ste spustili Pavlo iz zavora, da nam sedaj dela na vse strani Preglavice.«

Vsi so obstrmeli s Pavlo vred in nihče ni vedel ničesar reči. Kakor je bil namera-

val, se je zdravniku posrečilo spraviti domače in gosta v zadrego. Še bolj spretno pa jih je znal izpeljati iz nje. Nadaljeval je:

»Kaj me gledate? Naj ta hip pozabim svoje s trudom pridobljeno zdravniško znanje, ki me je iz vrst kolonov dvignilo med gospodo, če ni predčasen prihod Pavle iz gošče vznemiril pol Gorice, nekatere pa vrgel naravnost iz tira, predvsem doktorja Andrejčiča, njenega moža. Je nerodno, če živim z drugo, pa se vrne žena domov, ko se je prav nič ne nadejaš. Mu res skoraj drugega ni kazalo, kakor da je zginil. Zakaj, če bi Pavla hotela —«

»Andrej! Pusti Filipa!« Pavla je bila skoraj huda.

»Oprostite. Prav imaš. Kaj bi pogrevali že stokrat povedano. Ne veste pa še, vsaj vsi ne, da je ravnesje zgubil tudi doktor Gregorec. Z vso vsmo se je bil vrgel na dokazovanje Andrejčičeve smrti. Odkar je pa izprevidel, da Pavlina roka in Gradišnikovo posestvo nikoli ne bosta njegova, pa niti z mezincem ne gane več.«

»Se mi je zdelo. Pa ga bo neslo. So še drugi advokati na svetu. In če me stane pol premoženja.«

»Počakajte, tata, da povem do konca,« je pomiril doktor Vipavec vznejevoljenega Gradišnika, segel po kozarec, ga izpraznil skoraj do dna, pogledal hudomušno naokrog in spet spregovoril:

»No in tretji, ki mu je Pavlina vrnitev zmedla življenja vsakdanjo pot, sem jaz sam.«

»Andrej!« Pavla je zardela. Zdravnik Vipavec se je pa zresnil:

v vprašaj stavek iz Filipovega pisma: »Imej me za mrtvega.«

»Še o čem drugem govorimo,« se je oglašala Gradišnica. »Kaj bi vedno premlevali Pavlino nesrečo.«

»Prav imate, mama!«

Preden so pa mogli začeti drug pogovor, je na borjaču divje zalajal pes. Hlapec je z nekom trdo spregovoril. Pa se je njegova beseda kmalu unesla in pasji lajež tudi. Nace je prišel nekoga v hišo. Kdo bi utegnil biti? Pred vrati so koraki obstali. Koj nato so zapele gosli.

Drugi so prisluhnili. Pavla se je pa zdrznila in vstala. Že koj po prvih zvokih je pa skoraj kriknila: »Tonče je. Ciganke Kati Debelarič brat.« Odhitela je z ognjišča, odprla vrata in privedla brhkega in prikupno oblečenega cigana v hišo. Tonče se je priklanjal gospodarju in gospodinj in gostom na ognjišču in se opravičeval, da se je samo še enkrat prišel zahvalit, preden odide v daljni svet, lepi gospe Pavli za prijateljstvo z njegovo ubogo in nedolžno sestro Kati.

Pavla je velela Tončetu sesti za mizo. Postregla mu je z ostanki večerje, mu natočila vina in da tudi lahko pri njih prenoči, če nima v bližini kje svojih ljudi, mu je ponudila.

»Ne, nimam svojih, dobra in lepa gospa. Sam sem ostal od vse družine. Naša trupa se je pa raztepla. Bi se je tudi več ne prijel. Zavoljo tiste stare coprnice, ki je namesto sebe v ječo spravila mojo pridno in nedolžno sestro, golobičko Kati. Kakor slavček je pela. Sedaj prepeva z angelci na nebu. Staro coprnico pa trga vrag.«

(Dalje prihodnjič)

**HANZEJ
KOVAČIČ
BELJAK
VILLACH**

IZKORISTITE UGODNI POPUST ZA VSE POHIŠTVO DO 15. DEC. 1967

Dunaj pričakoval Atenagora

(Nadaljevanje s 3. strani)

cev. Zato so se Slovenci še posebej razveselili, ko so zvedeli, da pojde sv. oče v Carigrad. Takoj so poslali sv. očetu brzojavko, v kateri njegov obisk slavnega mesta, odkoder sta prišla sv. solunska brata, pozdravljajo in svetemu očetu na potovanju žele zdravja in ves uspeh. Sv. oče je po svojem substitutu, nadškofu Beneliju, odgovoril, da je pozdrav z voščili prejel, da ga je zelo vzradostil in mu je bil v veliko tolažbo. Pozdravlja slovenski narod in pošilja apostolski blagoslov.

Carigradskega patriarha Atenagora so že v Rimu pozdravili Slovenci, tako ljubljanski nadškof dr. Pogačnik, ki se je mudil v Rimu na sinodi, tako novi rektor Vzhodnega zavoda dr. pater Ivan Žužek S. J. Pa tudi na Dunaju bi častitljivega ekumenskega patriarha iz Carigrada pozdravilo slovensko odposlanstvo, s Koroškega in Dunaja. Pa ne samo pozdravilo, marveč mu izročilo tudi pomembna darila: jubilejno svečo z groba sv. Modesta, zadnjo izdajo slovenskega Rimskega misala s podobo sv. bratov Cirila in Metoda, književno delo o sv. bratih Cirilu in Metodu »Zvezdi našega neba«, krasen album slovenskih planin in slovenskih narodnih noš, prvi in zadnji letnik obnovljenega unionističnega zbornika »Kraljestvo božje« in še nekaj drugih spisov. Zastopstvo je bilo že sestavljeno in se je sešlo v slovenskem visokošolskem domu »Korotanu« na Dunaju. Toda patriarha ni bilo. Vendar je slovensko zastopstvo opravilo svojo nalogo vsaj delno in posredno. Darila je izročilo v nadškofijski palači grškemu metropolitu dr. Krizostomu Tsi-teru za njegovo svetost patriarha Atenagora I. Za primer, da bi patriarh ne prispel niti kasneje na Dunaj, naj mu on darila kakor koli dostavi. Prevzvišeni g. metropolit je pristržno sprejel vodja slovenske delegacije pisatelja dr. Metoda Turnška, s katerim se je spoznal že na kongresu v Salzburgu. Vesel je vzel darila v varstvo in obljubil, da jih bo s spremnim pismom od-

SADJARJI!

Najbolj zanesljivo rastoča sadna drevesca nudi domača sadna drevesnica **MARKO POLZER**, Lazar pri št. Vidu v Podjuni. Ribizelj, češplje, maravdler polovična cena.
**Ing. MARKO POLZER, pd. Lazar
ŠT. VID V PODJUNI**

poslal za patriarhom v Carigrad. Pisatelja je počastil z grškim »nektarom« in izrazil živo zadovoljnost ob tako pomembnih darilih. Svetoval je tudi, naj o tem obvestimo javnost. »Le tako naprej!« je vzbudil prevzvišeni g. metropolit, namreč v delu za medsebojno sporazumevanje in krščansko bratstvo v ekumenskem duhu. Vzrado-ščen je sprejel tudi darilo zase, knjigo »Zvezdi našega neba«, zbornik »Kraljestvo božje« in slovenske jubilejne spominke.

Prisotnost slovenske delegacije z darili za patriarha Atenagora je s pozornostjo registriral tudi dunajski »Kathpress«, dunajski cerkveni list »Wiener Kirchenzeitung« pa je v svojem uredništvu skrbno zabeležil podatke o dvojnem slovenskem jubileju.
Dr. M. T.

Avstrijska televizija

PETEK, 24. novembra: 10.00 Televizija v šoli — 11.15 Premlad za poljublanje — 18.00 Francoščina pri vas doma: Tečaj francoskega jezika — 18.20 Poročila — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Tako živimo v Avstriji — 19.00 Človek v prostoru. Oddaja o aktualnih vprašanjih prostorske znanosti — 19.20 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Dober tek; kabaretična zabava Huga Wienerja — 21.30 Jour Fix z Wolfgangom Krausom — 22.30 Čas v sliki — 22.50 Na obeh frontah: Velike bitke 2. svetovne vojne z gledišča obeh strani — 23.20 Jazz v Združenih državah Amerike — 23.45 Konec.

SOBOTA, 25. novembra: 16.15 Poročila — 16.18 Za otroke od 11. leta dalje: Mladinski svet — 16.45 Za družino: Če ne bi bilo glasbe — 17.10 Na knjižni polici — 17.40 Ples z zakoncem Fern — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Poročila — 18.35 Tip revija — 18.41 Kaj vidimo novega? S Heinzem Conradom — 19.21 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Geibelstraße 27; igra Horsta Lommerja — 22.05 Športni žurnal — 22.35 Čas v sliki — 22.55 Nočni program: Sama trupla (mrljci) v Las Vegasu — 00.20 Konec.

NEDELJA, 26. novembra: 15.30 Poročila — 15.35 Šport — 16.35 Za mladino od 11. leta dalje: »Smokej, kralj prerije; mladinski film — 18.00 Naš nedeljski roman: Pustolovščine dobrega vojaka Svejka — 18.25 Lahko noč oddaja za otroke — 18.30 Veselje ob glasbi — 19.00 Čas v sliki in od tedna do tedna — 19.30 Športni pregled — 20.10 Kristjan v času — 20.15 Prenos bavarskega radia: »Sokratova smrt«, igra Josefa — 21.40 Zvezda je ugasnila. 25-letnica smrti slavnega tenorista Josefa Schmidta v mesecu novembru — 22.25 Svet v podobah.

PONEDELJEK, 27. novembra: 18.00 Francoščina pri vas doma: Tečaj francoskega jezika — 18.20 Poročila — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Naša velika sestra, družinska zgodba — 19.00 Londonski dnevnik; dokumentacija Dietricha Kocha — 19.20 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Z dežnikom, čarom in polcilindrom: »Med za princa« — 21.05 Poštni predal 7000 — 21.15 Še pomnite? Pogled nazaj za osvežitev spomina — 22.25 Čas v sliki — 22.45 Bodočnost Avstrije; pogovor o istoimenski knjigi — 23.05 Konec.

TOREK, 28. novembra: 18.00 Tečaj angleškega jezika za mlade in stare — 18.20 Poročila — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Nočni sel javlja — 19.00 Podoba Avstrije — 19.20 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Vaš nastop, pro-

sim. Aktualni pregled iz opere, operete in drame — 21.00 Prenos iz Teatra i. d. Josefstadt: »Lepa jesen«, Drama Schupplerja — 23.10 Čas v sliki.

SREDA, 29. novembra: 10.00 Televizija v šoli: Možje in sile: Mao Ce Tung — 11.00 Program za delavce: Vaš nastop, prosim — 11.45 Še pomnite? — 17.00 Poročila — 17.05 Za otroke od 6. leta dalje: Janko in živali — 17.50 Za otroke od 11. leta dalje: Kdo se želi ukvarjati z nami? — 18.20 Poročila — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Kulturne aktualnosti — 19.00 Razmišljanje prinaša obresti — 19.20 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Kaj sem? Veselo uganjanje z Robertom Lembkejem — 21.00 Candide ali optimizem v 20. stoletju; filmska satira — 22.30 Tuji odmevi. Diskusija s tujimi žurnalisti, nato Čas v sliki.

ČETRTEK, 30. novembra: 11.00 Televizija v šoli: Brazilija — 12.00 Ameriška literatura — 18.00 Tečaj italijanskega jezika za začetnike — 18.20 Poročila — 18.25 Lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Pregled programa za december — 19.00 Športni kaledoskop — 19.20 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 »Najemniki«, Antona Skeneta — 21.55 150 let Akademije za glasbo in likovno umetnost — 22.20 Čas v sliki — 22.40 Nočni studio: So knjige luksusa, diskusija.

Televizija Ljubljana

PETEK, 24. novembra: 9.40 TV v šoli: Sodobno stanovanje — New York — Molekularne sile — Razgovor o šoli — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev — 17.05 Poročila — 17.10 Vaša križanka — oddaja za otroke — 17.55 TV obzorik — 18.15 Glasbeni magazin — 19.05 Na sedmi stezi — športna oddaja — 19.35 Cikcak — 19.40 Domiselnost ni snobizem — oddaja iz cikla — Človek in kultura — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.40 Giuseppe Verdi — italijanski celovečerni film — 22.20 Šlager sezone — oddaja TV Sarajevo — 22.35 TV dnevnik.

SOBOTA, 25. novembra: 9.40 TV v šoli: Živali se pripravljajo na zimo — Moderna galerija v Zagrebu — Drama — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 17.40 Vsako soboto — 17.55 TV obzorik — 18.15 Predstava gledališča Boško Buha — 19.15 Sprehod skozi čas — 19.40 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.40 Nacionalni cirkus — film iz serije Junaki cirkuške arene — 21.10 Risanka — 21.20 San Remo pozdravlja Zürich — prenos zabavno glasbene oddaje — 22.35 Ubijalec žensk — film iz serije Gideon — 23.25 Zadnja poročila — 23.30 Hokey Medveščak: Partizan — reportaža.

NEDELJA, 26. novembra: 9.25 Poročila — 9.30 Poljudno znanstveni film — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Vijavaja — ringaraja, 7. odd. — 11.30

Film za otroke — Nedeljsko popoldne — 18.30 Karavana — reportaža — 19.00 Rezerviran čas — 19.10 Serijski film — 20.00 TVD — 20.45 Cikcak — 20.50 TV magazin — 20.50 Lirika — 22.05 TVD.

PONEDELJEK, 27. novembra: 9.40 TV v šoli — 10.35 Ruščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 11.40 TV v šoli — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Ruščina — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev — 16.55 Poročila — 17.00 Mali svet — oddaja za otroke — 17.25 Risanke — 17.40 Kje je, kaj je — 17.55 TV obzorik — 18.25 Sodobno raziskovanje slovenskih narečij — 18.40 Sodobna medicina — uvod — 19.00 Znanost in tehnika — 19.15 Tedenski športni pregled — 19.40 Pravljičarji: Gustelj Fišer - Grabarjev — 20.00 TVD — 20.30 Cikcak — 20.40 TV drama — 21.40 Predstavljajte si — 22.10 TVD.

POSEBNA PONUDBA!

40 tovarniških novih nemških Dieslovih motorjev, 6 PS, 1500 obratov na sekundo, 3.800.— šil. — Sonnek, 10 50 Wien V, Gassergasse 34.

STANOVANJE

z dvema sobama in kuhinjo, po možnosti v slovenskem delu Koroške ter blizu avtobusne ali železniške postaje — išče upokojenec. Naslov pri upravi lista.

ROTSCHILD PODPIRA IZRAEL

Francoski bančnik baron Edmond de Rothschild dela na tihem, da bi se gospodarski stiki med zahodnoevropskimi židi in Izraelom pospešili. Pred dobrim tednom se je v graščini francoskega barona pri Ženevi sestalo več evropskih milijonarjev in razumnikov. Ustanovili so odbor za pospeševanje trgovine in investicij. Židje upajo, da bodo Izrael spravili v Evropsko gospodarsko skupnost in sicer kot pridruženo članico. Ustanovili so tudi institut za mir na Srednjem vzhodu (Middle East Institute).

**ZNAMKA ZAUPANJA
GRÜNDNER**
Klagenfurt - Celovec
Wienorgasse 10
(Promenadna cona)

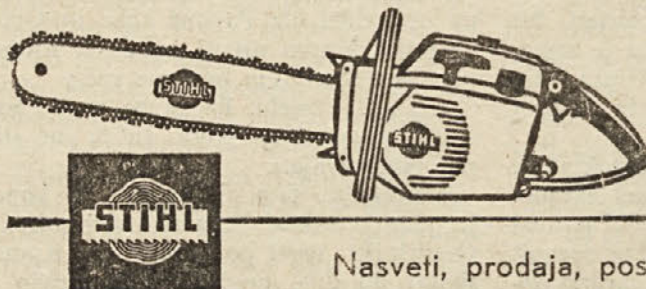
**Velika zaloga
perila
blaga
in volne
za moške, ženske in otroke**

L. Maurer
Klagenfurt, Alter Platz 35

**Radioaparati
šivalni stroji
Kolesa**
V VELIKI IZBIRI
**Radiohaus
KERN**
Klagenfurt, Burggasse

Wieder eine neue, sensationelle Motorsäge von STIHL: die STIHL-040, ca. 8,7 PS stark, 6,8 kg leicht — nur 1,8 Kilo pro PS. Kennen Sie eine Motorsäge, die das übertrifft?

STIHL 040

Nasveti, prodaja, postrežba strankam

Johan Lomšek

Št. Lipš, Tihoja 2
P. Dobrla ves
9141 EBERNDORF
Telefon 04237-246

Vse poljedelske stroje,
vse za gospodinjstvo
ugodno in na obroke
Vam nudi trdka

Hans Wernig

KLAGENFURT - CELOVEC

Paulitschgasse (Prosenhof)

Ure in nakit v veliki izbiri
pri

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9
Popravila izvršim takoj in
solidno, kupujem in zamen-
jam zlato in srebro (tudi
strto zlato).

